

Forslag

til

Lov om ændring af lov om registrering af ledningsejere
(ændring af arbejdsgang med udlevering af standardiserede ledningsoplysninger og udvidelse af lovens anvendelsesområde)

§ 1

I lov om registrering af ledningsejere, jf. lovbekendtgørelse nr. 578 af 6. juni 2011, foretages følgende ændringer:

1. Lovens titel affattes således:

»Lov om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret«.

2. I § 1, nr. 1, ændres »entreprenørers« til: »graveaktørers«.

3. I § 1 indsættes efter nr. 1 som nyt nummer:

»2) lette ledningsejeres udlevering af ledningsoplysninger til brug for undersøgelser forud for gravearbejder og til gravearbejder,
3) mindske gener for samfundet og lette graveaktørernes gravearbejder,«.
Nr. 2 og 3 bliver herefter nr. 4 og 5.

4. I § 3, stk. 1, indsættes efter nr. 1 som nyt nummer:

»2) er en offentlig myndigheds ledning,
3) er et føringsrør, jf. § 5, nr. 12,«.
Nr. 2 og 3 bliver herefter nr. 4 og 5.

5. I § 3, stk. 1, nr. 2, der bliver nr. 4, indsættes efter »stikledning«: », som forsyner en slutbruger,«.

6. § 3, stk. 1, nr. 3, der bliver nr. 5, ophæves, og i stedet indsættes:

»4) giver slutbrugeren adgang til digital infrastruktur, jf. § 5, nr. 4.«

7. I § 3, stk. 2, udgår »eller ledninger, som tjener til afvanding af en vej«.

8. § 4, stk. 3, ophæves og i stedet indsættes:

»Stk. 3. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan efter forhandling med andre statslige myndigheder end det i stk. 2 nævnte ministerium, fastsætte regler for registrering af ledningsejeroplysninger om ledninger, som de pågældende statslige myndigheder har rådighed over, når der knytter sig offentlige beskyttelseshensyn til ledningen.

Stk. 4. Ministeren kan efter forhandling med selskaber omfattet af lov om jernbaner fastsætte regler for selskabernes besvarelse af henvendelser om ledninger, som de pågældende selskaber har rådighed over.«

9. I § 5, nr. 2, indsættes efter »enhver art.«: »Til ledninger regnes de dele af ledningsanlæg, som er en betydelig komponent.«

10. § 5, nr. 4, ophæves, og i stedet indsættes:

»4) Digital infrastruktur: Privatejet infrastruktur, der leverer højhastighedsinternetforbindelse til slutbrugere.«

11. I § 5 indsættes efter »6) Ledningsejer: Den, der ejer en ledning omfattet af nr. 2.«:

»7) Graveaktør: Enhver, der erhvervsmæssigt udfører gravearbejder eller indhenter ledningsoplysninger til andet formål.

8) Graveområdet: Det område, der skal graves inden for.

9) Tracé: Et føringsrør, hvori der ligger et antal ledninger, eller en samling af ledninger i et afgrænset område.

10) Koordinering af gravearbejde: Ledningsejers eller graveaktørs undersøgelse af, om flere gravearbejder kan koordineres.

11) Samføring: Udnyttelse af andre ledningsejers føringsrør.

12) Føringsrør: Rør eller tomrør, hvori der kan føres andre ledninger.«

12. § 7, stk. 1, nr. 2, ophæves og i stedet indsættes:

»2) ledningsejerens adresse, elektroniske postadresse og telefonnummer.«

13. I § 7, stk. 2, udgår »inden 14 dage« og »stedse«.

14. § 8 affattes således:

»§ 8. Enhver af loven omfattet ledningsejer, som modtager en anmodning om ledningsoplysninger på en hverdag inden for almindelig arbejdstid, skal snarest muligt og inden for 2 timer, efter forespørgslen er modtaget, fremsende de nødvendige ledningsoplysninger til Ledningsejerregistret. Lørdage, grundlovsdag, den 1. maj, den 24. december og den 31. december anses ikke for hverdage. Almindelig arbejdstid er mellem kl. 7 og 16 på hverdage.

Stk. 2. De nødvendige ledningsoplysninger skal have et indhold og en kvalitet, så de er umiddelbart anvendelige ved gravearbejdet, herunder oplysninger om forsyningsart, antal ledninger eller tracéer, der er gravet ned i jorden, ledningers eller tracéer placering i graveområdet, ledningers fareklasse og oplysningernes nøjagtighed.

Stk. 3. Ledningsejer kan som alternativ til at fremsende de nødvendige ledningsoplysninger indgå aftale med graveaktøren om påvisning på stedet. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte nærmere regler om, at påvisning skal tilbydes.

Stk. 4. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte nærmere regler om nødvendige ledningsoplysninger omfattet af stk. 2, og hvilke andre oplysninger end de i stk. 2 nævnte der skal fremgå af ledningsoplysningerne.

Stk. 5. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om ledningsejers fremsendelse af ledningsoplysninger, herunder at ledningsoplysningerne skal udleveres i et bestemt digitalt format.«

15. § 9, stk. 1, ophæves, og i stedet indsættes:

»Graveaktøren skal indhente oplysninger fra Ledningsejerregistret om, hvilke ledninger der findes i hele graveområdet. Når Ledningsejerregistret har modtaget samtlige ledningsoplysninger fra ledningsejerne, jf. § 8, stk. 1, gøres disse straks tilgængelige for graveaktøren. De nødvendige ledningsoplysninger skal være gjort tilgængelige for graveaktøren, inden gravearbejdet påbegyndes. Gravearbejdet skal tilrettelægges og udføres under hensyntagen til de modtagne oplysninger. De

modtagne ledningsoplysninger skal være tilgængelige på graveområdet. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om, at ledningsoplysningerne skal være tilgængelige på gravestedet i et bestemt format.

Stk. 2. Kan graveaktøren ikke finde ledningerne der, hvor ledningerne skulle være gravet ned i jorden ifølge de modtagne ledningsoplysninger, kan graveaktøren rette henvendelse til ledningsejeren om påvisning. Påvisning skal ske inden for rimelig tid. Hvis ledningerne i det væsentlige ligger i jorden, således som oplyst til ledningsejerregistret eller i øvrigt, afholder graveaktøren udgifterne til påvisningen.

Stk. 3. Graveaktøren kan genfremsende den oprindelige anmodning om ledningsoplysninger for et bestemt graveområde inden for et halvt år fra graveforespørgslens oprettelsesdato og inden for graveperiodens gyldighed uden yderligere beregning.

Stk. 4. Ministeren kan fastsætte regler om forespørgselspligten i forbindelse med uopsætteligt gravearbejde.«

Stk. 2-6 bliver herefter stk. 5-9.

16. Efter § 9 indsættes før kapitel 4:

»§ 9 a. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om indberetning af fejl i ledningernes placering, og hvordan indberetningen skal foretages. Ministeren kan fastsætte en bagatelgrænse for indberetningen.

§ 9 b. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om indberetning af graveskader. Ministeren kan endvidere etablere et indberetningssystem, hvor graveskader kan indberettes.

Kapitel 3 a

Koordinering af gravearbejder og samføring

§ 9 c. En ledningsejer eller graveaktør kan i ledningsejerregistret annoncere et område, som ledningsejeren eller graveaktøren planlægger at skulle grave i.

Stk. 2. En ledningsejer eller graveaktør, der planlægger at grave i et område, kan forespørge i ledningsejerregistret, om der er andre ledningsejere eller graveaktører, der planlægger at grave i samme område, så deres gravearbejder kan koordineres.

Stk. 3. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om, hvordan annonceringen skal ske.

§ 9 d. En ledningsejer kan indberette, at de har føringsrør i et område.

Stk. 2. En ledningsejer, der planlægger at føre nye ledninger i et område, kan forespørge, om der er ledningsejere, der har føringsrør i området.

Stk. 3. Ledningsejeren skal svare på en forespørgsel snarest muligt og senest 2 måneder efter datoen fra modtagelsen af forespørgslen.

Stk. 4. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om, hvordan indberetning af føringsrør skal ske.

Kapitel 3 b

Sammenstilling og videreformidling af ledningsoplysninger

§ 9 e. Sammenstillingen af ledningsoplysninger er en funktion i Ledningsejerregistret.

Stk. 2. Ledningsejerregistret modtager og sammenstiller ledningsoplysningerne og gør de sammenstillede ledningsoplysninger tilgængelige for graveaktører og andre brugere.

Stk. 3. Ledningsejerregistret er ikke ansvarlig for de ledningsoplysninger, som fremsendes til Ledningsejerregistret, og graveaktøren kan ikke gøre krav gældende mod Ledningsejerregistret for fejl i ledningsoplysningerne. Ledningsejerregistret er dog ansvarlig for fejl i sammenstillingen af ledningsoplysninger efter dansk rets almindelige ansvarsregler.

Stk. 4. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan Ledningsejerregistret skal gøre de sammenstillede ledningsoplysninger tilgængelige.«

17. I § 10, stk. 1, nr. 3, ændres »§ 9, stk. 1 og 4« til: »§ 9, stk. 1 og 7«.

18. § 11, stk. 1, affattes således:

»Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om betaling for brugerens adgang til Ledningsejerregistret eller til registrets oplysninger om koordinering af gravearbejde og samføring, herunder til dækning af omkostningerne ved registrets administration, drift, vedligeholdelse og videreudvikling samt tilsyn i forbindelse med loven. Der kan herunder fastsættes regler om, at omkostningerne ved registrets administration, drift, vedligeholdelse og videreudvikling betales af brancheorganisationer m.v. Betaling kan opkræves forud.«

§ 2

Stk. 1. Lovens § 1, nr. 2-13 og 17-18, og §§ 9 a-9 d i lov om registrering af ledningsejere, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 16, træder i kraft den 1. januar 2018.

Stk. 2. Energi-, forsynings- og klimaministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af lovens § 1, nr. 1 og 14-15, og § 9 e i lov om registrering af ledningsejere, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 16.

§ 3

Stk. 1. For ledninger, der på det tidspunkt, hvor energi-, forsynings- og klimaministeren sætter § 1, nr. 14, i kraft, er nedgravet i jorden eller nedgravet i eller anbragt på havbunden inden for det danske søterritorium, skal ledningsejer kun opfylde kravene til nødvendige ledningsoplysninger fastsat i medfør af § 8, stk. 4, i lov om registrering af ledningsejere, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 14, i det omfang ledningsejer har disse ledningsoplysninger.

§ 4

Loven gælder ikke på Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse:

1. Indledning**2. Lovforslagets indhold**

2.1. Krav til ledningsoplysninger, der udleveres

2.1.1. Gældende ret

2.1.2. Ministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

2.2. Sammenstilling af ledningsoplysninger og udlevering via Ledningsejerregistret

2.2.1. Gældende ret

2.2.2. Ministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

2.3. Påvisning af ledninger

2.3.1. Gældende ret

2.3.2. Ministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

2.4. Koordinering af gravearbejder og samføring

2.4.1. Gældende ret

2.4.2. Ministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

2.5. Indmelding af ledninger, der ikke ligger, hvor de burde ligge i henhold til udleverede ledningsplaner

2.5.1. Gældende ret

2.5.2. Ministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

2.6. Indmelding af graveskader

2.6.1. Gældende ret

2.6.2. Ministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

2.7. Gebyrreglerne

2.7.1. Gældende ret

2.7.2. Ministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige**4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.****5. Administrative konsekvenser for borgerne****6. Miljømæssige konsekvenser****7. Forhold til EU-retten****8. Hørte myndigheder og organisationer****9. Sammenfattende skema****1. Indledning:**

Formålet med lovforslaget er at udmønte initiativ 6.3 i Regeringens, KL's og Danske Regioners Fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2016-2020, herefter kaldet Digitaliseringsstrategien 2016-2020, om udveksling af data om nedgravet infrastruktur. Initiativet skal være med til at gøre det lettere for virksomheder, myndigheder og andre interesserede aktører at få oplysninger om nedgravet infrastruktur. Samtidig vil standardiserede og digitale oplysninger om ledningsnettet gøre det nemmere og billigere at forberede gravearbejder og blandt andet vedligeholde og etablere ny infrastruktur under jorden. Endelig kan den hurtigere og ensartede deling af ledningsdata om nedgravet infrastruktur resultere i færre graveskader.

Ledningsejerregistret indeholder i dag oplysninger om ledningsejere, hvis ledninger er omfattet af lovens anvendelsesområde. Lovforslaget vil give mulighed for, at Ledningsejerregistret også kan anvendes til at søge efter ledig kapacitet i eksisterende nedgravet infrastruktur og søge om adgang hertil. Den ledige kapacitet kan både være eksisterende tomme føringsrør eller oplysninger om ledig kapacitet i eksisterende føringsrør. Lovforslaget vil derfor give mulighed for, at ledningsejere på frivillig basis kan lægge oplysninger om føringsrør i Ledningsejerregistret.

Lovforslaget vil også give mulighed for at undersøge muligheden for koordineret gravearbejde. Det forventes at reducere antallet af situationer, hvor den samme vejstrækning graves op gentagne gange til stor gene for beboere og erhvervsdrivende og sikre bedre trafikafvikling. Loven skal derfor udvides, så lovens formål også giver mulighed for at annoncere og udveksle oplysninger om dette.

Endelig foreslås loven ændret på en række punkter for at modernisere denne og sikre, at Ledningsejerregistret også fremadrettet kan videreudvikles til gavn for aktørerne og samfundet.

Der er nedsat en følgegruppe bestående af aktører fra branchen og de involverede myndigheder og KL, som alle har bidraget med faglig viden og erfaring i lovarbejdet. Følgegruppen er nedsat i henhold til Digitaliseringsstrategien 2016-2020, initiativ 6.3.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Krav til ledningsoplysninger, der udleveres

2.1.1. Gældende ret

Den gældende lov om registrering af ledningsejere, jf. lovbekendtgørelse nr. 578 af 6. juni 2011, indeholder i § 8 et krav om, at ledningsejeren hurtigst muligt og senest 5 hverdage efter en graveforespørgsel er modtaget, skal fremsende de nødvendige ledningsoplysninger direkte til graveaktøren eller indgå aftale om påvisning på stedet. Den gældende § 9, stk. 1, fastsætter, at en graveaktør ikke må påbegynde gravearbejdet, før de nødvendige ledningsoplysninger er blevet indhentet, og at gravearbejdet skal tilrettelægges og udføres under hensyntagen til de indhentede oplysninger.

Det gældende krav om nødvendige ledningsoplysninger er blevet strammet op i lovgivningen. I 2005 var kravet, at ledningsejeren skal fremsende de nødvendige ledningsoplysninger inden for 14 dage. I 2008 blev fristen ændret fra 14 dage til 5 hverdage. I 2009 blev der indsat en beføjelse til økonomi- og erhvervsministeren, hvorefter ministeren kan fastsætte regler for, hvilke oplysninger og hvordan oplysningerne skal fremsendes. Loven blev ændret, fordi graveaktørerne havde erfaringer med, at nogle ledningsejere ikke udleverede de oplysninger, som graveaktørerne havde brug for, til at kunne grave forsvarligt, men i stedet henviste graveaktørerne til at søge ledningsoplysninger andre steder f.eks. på ledningsejernes hjemmesider eller til at spørge ledningsejerne igen for supplerende ledningsoplysninger. Ændringen i 2009 skulle derfor sikre, at graveaktørerne alene skulle søge ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret. Derudover blev der indsat en beføjelse til ministeren til at fastsætte regler om ledningsejernes fremsendelse af ledningsoplysninger, herunder hvilke oplysninger der skal fremgå af det fremsendte materiale.

Der stilles i gældende ret ingen krav til, hvordan ledningsoplysninger udleveres. Ledningsejerne skal fremsende ledningsoplysninger til graveaktører eller andre personer til brug for planlægning af gravearbejder og til brug for selve gravearbejdet eller andre lovlige formål. Ledningsoplysninger

fremsendes i det format, ledningsejerne har oplysningerne i, hvilket kan være alt fra præcise, vektoriserede ledningsoplysninger til en scanning af et ældre papirkort uden målfaste oplysninger.

En følge af dette er, at graveaktører eller entreprenører, der skal planlægge og gennemføre et gravearbejde, kan få ledningsoplysningerne i lige så mange forskellige formater, som der er ledningsejere i graveområdet. Desuden modtager de disse oplysninger i tilfældig orden, og der forestår et stort sorteringsarbejde for at få de modtagne ledningsoplysninger samlet til de enkelte graveopgaver.

Beføjelsen til at fastsætte regler om, hvilke oplysninger der skal fremgå af det fremsendte materiale, er udmøntet i § 17, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 1011 af 25. oktober 2012, som senest er ændret ved bekendtgørelse nr. 1654 af 15. december 2016, om registrering af ledningsejere. Efter § 17, stk. 3, skal de udleverede ledningsoplysninger have et indhold og en kvalitet, så de er umiddelbart anvendelige ved gravearbejdet.

I dom af 18. december 2013, jf. Ugeskrift for Retsvæsen 2014, s. 925ff., har Højesteret udtalt, at graveaktøren skal kunne gå ud fra, at ledningsoplysningerne, der udleveres, er korrekte, medmindre der er noget i kortet eller på stedet, der giver grundlag for mistanke om, at kortet er forkert. Højesteret udtaler samtidig i dommen, at graveaktøren skal bedømme, om de har fået de oplysninger, der er nødvendige for tilrettelæggelsen af det påtænkte gravearbejde, herunder efter forholdene på stedet.

I Østre Landsrets dom i sag 21. afd. Nr. B-704-15, afsagt den 29. april 2016, kom Østre Landsret frem til, at graveaktøren ikke skulle erstatte tabet, som ledningsejer havde lidt som følge af skaden, fordi ledningsejer ikke havde udleveret ledningsoplysninger om ledningen, der blev beskadiget. Den ledning, der lå tættest på den beskadigede ledning, lå mere end to meter fra denne. Graveaktør var derfor ikke ansvarlig for skaden, selv om de havde gravet med maskine på det pågældende sted.

Når graveaktøren har modtaget ledningsoplysningerne, skal denne tilrettelægge og udføre gravearbejdet under hensyntagen til de indhentede oplysninger, jf. lovens § 9, stk. 1. Graveaktøren skal bedømme ledningsoplysningerne ud fra forholdene i graveområdet. Graveaktøren må ud fra de modtagne oplysninger bedømme, om ledningerne ligger der, hvor der skal graves. I Højesterets dom af 18. december 2013, jf. Ugeskrift for Retsvæsen 2014, s. 925ff., var det angivet, at målangivelsen var vejledende, og at sikkerhedsafstanden var 0,5 m. på hver side af tracéet. Tracéet var på ledningsplanen angivet med en stiplede linje, og gravearbejdet skulle foretages adskillige meter fra denne linje. Der var ikke forhold ved kortet eller på stedet, der klart gav grundlag for mistanke om, at kortet var misvisende, og Højesteret kom derfor frem til, at graveaktøren ikke havde pådraget sig ansvar for overrivning af fiberkablet. Hvis der derfor ikke er noget på gravestedet eller i det udleverede kortmateriale, der klart giver grundlag for mistanke om, at de modtagne ledningsoplysninger er forkerte, kan graveaktøren grave i tillid til ledningsoplysningerne.

2.1.2. Ministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

På baggrund af retspraksis har Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet overvejet, om begrebet 'nødvendige ledningsoplysninger' skal defineres i loven.

Lov om registrering af ledningsejere har ikke fastsat krav til, hvordan ledningsplaner skal udformes eller udleveres. Der stilles dog krav i loven om, at det skal være de nødvendige ledningsoplysninger, som ledningsejeren fremsender til graveaktøren. I bekendtgørelse om

registrering af ledningsejere er det fastsat, at ledningsoplysningerne skal have et indhold og en kvalitet, så de er umiddelbart anvendelige ved gravearbejdet. Ledningsoplysningerne skal derfor i sagens natur have en sådan præcision og udformning, at de kan tjene sit formål: At være et planlægningsgrundlag for gravearbejde for at undgå graveskader.

I dommene nævnt under 2.1.1. vurderede henholdsvis Højesteret og Østre Landsret, at en graveaktør ikke er ansvarlig for skader på ledninger på graveskader, hvis ledningsejer ikke har udleveret oplysninger om ledningen, og andre ledninger ikke ligger tæt på ledningen, eller når de ledningsoplysninger, som ledningsejer fremsender, er misvisende. I dommen fra Højesteret lå ledningen mindst 10 meter fra det sted, hvor den efter ledningsplanen skulle ligge, og i dommen fra Østre Landsret lå ledningen mere end 2 meter fra den nærmeste ledning, der var udleveret oplysninger om.

Højesteret har dermed taget stilling til, at ledningsejere skal fremsende oplysninger, der gør graveaktøren i stand til at finde ledningerne, og hvis ledningsejeren ikke kan fremsende sådanne oplysninger, skal ledningsejeren tilbyde en påvisning på stedet.

Det foreslås derfor i forslaget § 1, nr. 14 (lovens § 8, stk. 2), at definere begrebet 'nødvendige ledningsoplysninger'. Begrebet er ikke defineret i gældende ret. Dog er der i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere indsat en bestemmelse om, at de nødvendige ledningsoplysninger skal have et indhold og en kvalitet, så de er umiddelbart anvendelige ved gravearbejdet. Formålet med at definere begrebet i forslaget vil være at præcisere forventningerne til kvaliteten af det udleverede ledningsmateriale for at lette planlægningen og gennemførelsen af gravearbejde og dermed medvirke til at nedbringe antallet af graveskader. Det foreslås derfor, at bestemmelsen fra bekendtgørelsen flyttes over til loven, således at de nødvendige ledningsoplysninger skal have et indhold og en kvalitet, så de er umiddelbart anvendelige ved gravearbejdet. Derudover foreslås det, at ledningsoplysninger som minimum skal have tilknyttet oplysninger om forsyningsart, om antal ledninger eller tracéer, der er nedlagt i jorden, ledningernes eller tracéernes placering i graveområdet, ledningers fareklasse og oplysningerne om oplysningernes nøjagtighed.

Ledningsejere kan have nedlagt et antal ledninger sammen i et tracé. Disse ledninger er ikke opmålt på ledningsniveau, men på tracéniveau. Et tracé er en samling af ledninger, placeret f.eks. i et føringsrør eller tæt samlet i en rende. Der bør i sådanne tilfælde oplyses, hvor mange ledninger der ligger i tracéet, og om antallet af ledninger varierer. Det bør endvidere oplyses, hvor bredt tracéet er.

Ved endvidere at stille et krav til ledningsejeren om at oplyse ledningsoplysningernes nøjagtighed, f.eks. i hvilken nøjagtighedsklasse ledningen hører til, vil graveaktøren få en række oplysninger, der kan hjælpe graveaktøren til at vurdere, hvor forsigtig graveaktøren skal være, når der graves. Ved at stille krav om en række oplysninger vil graveaktøren være bedre i stand til at bedømme, hvor mange ledninger eller tracéer der skal findes, og hvor farlige disse er. Det kan f.eks. forårsage store skader på gravemaskiner og omgivelserne, hvis en gasledning graves over, eller koste virksomheder store indtægter, hvis ledninger, der forsyner store virksomheder med strøm, graves over. Samtidig vil kravet om ledningsoplysningernes nøjagtighed gøre graveaktøren i stand til at inddrage disse oplysninger i planlægningen af gravearbejdet.

Som det klare udgangspunkt skal graveaktøren kunne stole på de udleverede ledningsoplysninger, medmindre der er forhold i ledningsoplysningerne eller på gravestedet, som giver klart grundlag for mistanke om, at der må være fejl i ledningsoplysningerne.

Det foreslås endvidere i § 1, nr. 14 (lovens § 8, stk. 4), at energi-, forsynings- og energiministeren får beføjelse til at fastsætte nærmere regler om nødvendige ledningsoplysninger omfattet af stk. 2, og hvilke andre oplysninger, end de i stk. 2 nævnte, der skal fremgå af ledningsoplysningerne. Beføjelsen kan anvendes til at udmønte kravene til nødvendige ledningsoplysninger i stk. 2 og fastsætte andre krav til nødvendige ledningsoplysninger.

Beføjelsen vil blive udmøntet med inddragelse af følgegruppen, der er nedsat til at deltage i arbejdet med realiseringen af Initiativ 6.3 i Digitaliseringsstrategien 2016-2020. Beføjelsen vil blive udmøntet, så de nødvendige ledningsoplysninger bliver oplysninger, der vil være til hjælp for graveaktørerne, men ikke fastsætter unødige krav for ledningsejerne. De yderligere krav, som fastsættes, kan f.eks. være oplysninger om, at ledningsoplysningerne kan vises i bestemte farvekoder alt efter, hvilken ledningstype det er, eller at x og y koordinaten skal oplyses for alle ledninger, mens dybden kun skal oplyses for nye ledninger. Derudover kan kravet om, at ledningsejer skal oplyse om oplysningernes nøjagtighed blive udmøntet nærmere i bekendtgørelsen, f.eks. med et krav om, at oplysningerne skal angive en nøjagtighedsklasse. Dette kan gøres ved at fastsætte en række nøjagtighedsklasser for ledninger f.eks. 0-0,5 meter, 0,5-1 meter og 1-1,5 meter. Ved at fastsætte en række nøjagtighedsklasser vil graveaktører have en bedre mulighed for at vurdere, om de skal anmode om påvisning på gravestedet, eller der kan fastsættes regler om, at ledningsejer skal påvise ledningen, f.eks. hvis ledningens nøjagtighed ligger i den dårligste klasse, jf. pkt. 2.3.2.

Endelig skal det sikres, at ledningsejer stadig kan medsende supplerende oplysninger, når ledningsoplysningerne udleveres. Det kan være nødvendigt for ledningsejeren at give ekstra oplysninger, f.eks. oplysning om, at ledningsejer skal kontaktes, inden der graves, fordi ledningsejer skal være til stede, når der graves. Der kan være tale om oplysninger til brug ved styrede underboringer og profiltegninger m.m., eller ekstra oplysninger, der skal gøre det lettere for graveaktøren at finde ledningerne i graveområdet. Disse oplysninger kan være særdeles vigtige at få med til graveaktøren, selv om de ikke falder ind under begrebet ”nødvendige ledningsoplysninger”.

For ledninger, der er gravet ned i jorden eller er nedgravet i eller anbragt på havbunden inden for søterritoriet, når forslaget § 1, nr. 14 (lovens § 8) træder i kraft, kan der for ledningsejeren være en hel del arbejde forbundet med at skulle efterleve kravene, der er fastsat i medfør af § 1, nr. 14, stk. 4 (lovens § 8, stk. 4). Dette skyldes, at ledningsejere ikke i alle tilfælde vil have alle de oplysninger, der er nødvendige ledningsoplysninger.

Der indsættes derfor en overgangsbestemmelse i § 3, hvorefter ledningsejer skal opfylde kravene til nødvendige ledningsoplysninger fastsat i medfør af § 8, stk. 4, i lov om registrering af ledningsejere, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 14, i det omfang ledningsejer har oplysningerne. Ledningsejeren skal ikke indhente nye oplysninger eller grave ledningerne op for at opfylde kravene. Ledningsejeren vil derfor, hvor ledningsejeren har oplysninger om ledninger i tracé eller føringsrør og ikke antallet af ledninger, kunne oplyse, at der f.eks. er 3 tracéer i graveområdet og skal udlevere eventuelle andre ledningsoplysninger, som ledningsejeren har om ledningerne/tracéerne. Der vil derfor blive indsat mulighed for, at ledningsejer i de felter, der skal udfyldes, kan svare, at ledningsejer ikke har registreret disse oplysninger.

Det foreslås i lovforslagets § 1, nr. 14 (lovens § 8, stk. 5), at energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om, at ledningsoplysningerne skal udleveres i et bestemt format. Den foreslåede § 1, nr. 14 (lovens § 8, stk. 5), er ny i forhold til gældende ret, og er en udmøntning af initiativ 6.3 i Digitaliseringsstrategien 2016-2020, der bl.a. skal give et bedre overblik over det nedgravede ledningsnet for at forebygge graveskader. Udmøntningen af initiativ 6.3 vil lette den administrative byrde, der er forbundet med sammenstillingen af ledningsoplysninger i forbindelse med gravearbejde. Som forholdene er nu, skal hver enkelt graveaktør selv stå for sammenstillingen af de modtagne ledningsoplysninger, med den risiko der er for fejlkilder og fejlsammenstilling af ledningsoplysningerne, fordi de kan komme i forskellige formater. En ny funktion i Ledningsejerregistret vil stå for sammenstillingen af ledningsoplysninger, før de stilles til rådighed for graveaktøren, hvilket forudsætter, at der fastsættes krav til ledningsoplysningerne, så de let kan sammenstilles uden tab af data.

Da standarder kan ændre sig over tid, udmøntes Digitaliseringsstrategien 2016-2020, initiativ 6.3, med en beføjelse til energi-, forsynings- og klimaministeren for at sikre, at ministeren i samarbejde med de relevante parter kan fastsætte regler om standardisering og videreudvikle eller ændre standarden, hvis dette bliver nødvendigt, f.eks. hvis standarden ændres. Det forventes, at beføjelsen vil blive anvendt til at fastsætte krav om, at ledningsoplysningerne skal vektoriseres, og at der skal anvendes en bestemt standard til udveksling. Ledningsejerne vil få en indfasningsperiode til at digitalisere, dvs. vektorisere, ledningsoplysningerne for de ledninger, der er gravet ned eller nedgravet eller anbragt på havbunden inden for søterritoriet, når bestemmelsen træder i kraft. Det foreslås således, at ledningsejerne vil få en periode på 3 år til at digitalisere, dvs. vektorisere, deres ledningsoplysninger. Perioden vil starte, når den nye funktion til sammenstilling af ledningsoplysninger bliver sat i drift. Dette forventes at ske den 1. juli 2019. Ledningsejerne vil, når funktionen til at sammenstille vektoriserede ledningsoplysninger er sat i drift, kunne fremsende deres vektoriserede ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret, men der vil først være krav om, at ledningsejerne skal gøre det, når § 1, nr. 14 sættes i kraft, 3 år efter at funktionen er sat i drift, dvs. den 1. juli 2022.

Følgegruppen vil blive inddraget i udmøntningen af beføjelsen i § 1, nr. 14, stk. 6, herunder hvilke krav der skal stilles til ledningsoplysningerne og til standarden, som ledningsoplysningerne bliver registreret og udvekslet efter.

Det foreslås i § 1, nr. 15 (lovens § 9, stk. 1), at gældende ret om, at gravearbejdet skal tilrettelægges og udføres under hensyntagen til de modtagne oplysninger, videreføres. Dette vil betyde, at graveaktøren stadig skal bedømme de modtagne ledningsoplysninger ud fra forholdene i graveområdet, før der graves. Graveaktøren vil ud fra de modtagne ledningsoplysninger skulle kunne bedømme, om der skal anmodes om påvisning, jf. pkt. 2.3., hvis der er forhold på gravestedet eller ved de udleverede ledningsoplysninger, der klart giver grundlag for mistanke om, at ledningsoplysningerne er misvisende. Som noget nyt indsættes der en bestemmelse om, at graveaktøren skal have ledningsoplysningerne med ud på gravestedet. Graveaktøren vil ikke være i stand til at bedømme de modtagne ledningsoplysninger, hvis ikke graveaktøren har disse med ude på gravestedet, og der indsættes derfor et krav om, at ledningsoplysningerne skal være tilgængelige på gravestedet. Energi-, forsynings- og klimaministeren får beføjelse til at fastsætte regler om, at ledningsoplysningerne skal være tilgængelige i et bestemt format. Beføjelsen kan anvendes til at stille krav om, at ledningsoplysningerne skal være digitalt tilgængelige på gravestedet. Det er endnu ikke besluttet, hvordan sammenstillingsfunktionen i Ledningsejerregistret gør

ledningsoplysningerne tilgængelige for graveaktøren, og ministeren får derfor beføjelsen for at sikre, at reglerne, der fastsættes, hænger sammen med reglerne om, hvordan ledningsoplysningerne gøres tilgængelige for graveaktøren.

2.2. Sammenstilling af ledningsoplysninger og udlevering via Ledningsejerregistret

2.2.1. Gældende ret

Efter gældende ret skal ledningsejere snarest muligt og senest 5 hverdage, efter at en graveforespørgsel er modtaget, fremsende de nødvendige ledningsoplysninger til den graveaktør, der har anmodet om ledningsoplysninger. Hverdage omfatter ikke lørdage, grundlovsdag, den 24. december og den 31. december. Ledningsejerne skal fremsende ledningsoplysninger til entreprenører, graveaktører eller andre personer til brug for planlægning af gravearbejder og til brug for selve gravearbejdet eller andre lovlige formål.

Der er i loven ikke fastsat krav om, at udleveringen skal ske på en bestemt måde, og ledningsejeren kan derfor i dag fremsende ledningsoplysningerne på den måde, som ledningsejeren ønsker. I dag fremsendes som udgangspunkt alle ledningsoplysninger som vedhæftede filer med e-mail til graveaktøren. Kun i de tilfælde hvor de vedhæftede filer får et omfang, så de ikke kan modtages hos graveaktører på grund af begrænset kapacitet, tillader loven i dag, at de rekvirerede ledningsplaner udleveres via et link, hvor oplysningerne kan hentes.

Graveaktøren vil derfor i dag modtage ledningsoplysningerne i det format, som ledningsejerne kan udlevere. Dette betyder, at graveaktøren kan få ledningsoplysningerne i lige så mange forskellige formater, som der er ledningsejere i graveområdet, og graveaktøren skal herefter bruge meget tid på at få overblik over de forskellige ledningsoplysninger for at kunne tilrettelægge og udføre gravearbejdet under hensyntagen til de indhentede ledningsoplysninger.

Der er dog i bekendtgørelsen krav om, at ledningsoplysningerne skal have et indhold og en kvalitet, så de er umiddelbart anvendelige ved gravearbejdet.

2.2.2. Ministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

Et af formålene med Digitaliseringsstrategien 2016-2020, initiativ 6.3 er at effektivisere arbejdsgangene ved udlevering af ledningsoplysninger. Den vigtigste effektivisering i arbejdsgangene er, at graveaktøren fremover vil få stillet alle ledningsoplysninger for graveområdet til rådighed i samlet form og i et standardiseret og digitaliseret format. Dette skal være med til at reducere graveskaderne. Effektiviseringen af arbejdsgangene sker ved at standardisere ledningsoplysningerne og gøre arbejdsgangen mere automatiseret, men effektiviseringen er også med til at gøre arbejdsgangene hurtigere.

Det foreslås derfor for at udmønte Digitaliseringsstrategien 2016-2020, initiativ 6.3 om at effektivisere arbejdsgangene ved udlevering af ledningsoplysninger, at der oprettes en ny funktion i Ledningsejerregistret. Denne funktion vil modtage ledningsoplysninger fra ledningsejerne og sammenstille disse, før de sammenstillede ledningsoplysninger gøres tilgængelige for graveaktører eller andre brugere.

”Gøres tilgængelig” skal forstås bredt og kan være, at Ledningsejerregistret fremsender de sammenstillede ledningsoplysninger til graveaktøren, eller at graveaktøren skal hente ledningsoplysningerne hos Ledningsejerregistret efter at have modtaget besked om, at ledningsoplysningerne er tilgængelige. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler

om den nye funktion i Ledningsejerregistret, herunder hvordan Ledningsejerregistret skal gøre de sammenstillede ledningsoplysninger tilgængelige for graveaktøren. Beføjelsen vil blive udmøntet efter inddragelse af følgegruppen, der også er med i standardiseringsarbejdet.

Den nye funktion vil blive et nyt led i udvekslingen af ledningsoplysninger mellem ledningsejer og graveaktør og skal gøre de administrative byrder ved udvekslingen mindre og gøre det lettere at få overblik over ledninger i graveområdet. Disse forbedringer er en del af udmøntningen af Digitaliseringsstrategien 2016-2020, initiativ 6.3, om at etablere en digital platform for udvekslingen af data om nedgravet infrastruktur, der skal effektivisere arbejdsgange.

Sammenstillingsfunktionen hænger sammen med standardiseringen, jf. pkt. 2.1.2. ovenfor. Sammenstillingen af ledningsoplysningerne i Ledningsejerregistret vil ikke fungere, medmindre der stilles krav til, hvordan ledningsoplysningerne skal fremsendes, fordi Ledningsejerregistret ikke vil kunne sammenstille ledningsoplysningerne, hvis de er i forskellige formater eller uden målfaste oplysninger.

Den foreslåede sammenstillingsfunktion i Ledningsejerregistret vil gøre det lettere for graveaktørerne at finde ud af, hvor i graveområdet ledninger eller tracéer er placeret. Ledningsejerregistret vil sammenstille ledningsoplysningerne, så det fremmer overblikket over ledninger og tracéer i graveområdet. Herved har graveaktøren ikke længere selv den administrative byrde med sammenstilling af ledningsoplysningerne.

Ledningsejerregistret vil ikke påtage sig ansvar for indholdet af de ledningsoplysninger, som gøres tilgængelig for graveaktøren. Der er således ikke tænkt nogen ændring i den gældende retsstilling på dette punkt. Det er stadig ledningsejerens ansvar at sende de nødvendige ledningsoplysninger til Ledningsejerregistret, og ledningsejeren har fortsat ansvaret for, at de udleverede nødvendige ledningsoplysninger er korrekte. Ledningsejerregistret sammenstiller kun de fremsendte ledningsoplysninger og gør de sammenstillede ledningsoplysninger tilgængelige for graveaktøren.

En graveaktør vil derfor fortsat skulle rette henvendelse til ledningsejeren ved skader på ledninger, og ansvaret for graveskaden følger af gældende retspraksis, hvoraf det fremgår, at ledningsejeren er ansvarlig for skader på ledninger, hvis ledningsejeren har udleveret fejlagtige ledningsoplysninger eller slet ikke har udleveret ledningsoplysninger om ledningen, mens graveaktøren er ansvarlig, f.eks. hvis graveaktøren har gravet uden at tage hensyn til de udleverede ledningsoplysninger.

Ledningsejerregistret vil derimod efter omstændighederne være ansvarlig for sammenstillingen af ledningsoplysningerne, hvis der sker en fejl under sammenstillingen af ledningsoplysninger efter dansk rets almindelige ansvarsregler. Ledningsejerregistret kan f.eks. være ansvarlig, hvis ledningsoplysningerne bliver fejlagtige som følge af en systemfejl, som Ledningsejerregistret er ansvarlig for, så de kommer til at ligge forkert i graveområdet i forhold til, hvor ledningsejeren har placeret ledningen i sine ledningsoplysninger.

Ledningsejerregistret vil derimod ikke være ansvarlig for eventuelle skader på ledninger, som skyldes, at graveaktøren graver uden at have modtaget de sammenstillede ledningsoplysninger fra Ledningsejerregistret, f.eks. fordi funktionen til sammenstilling er nede og derfor ikke kan gøre ledningsoplysningerne tilgængelige, når alle ledningsoplysninger er modtaget fra ledningsejerne. Ledningsejerregistret vil heller ikke være ansvarlig for en ledningsejers manglende eller for sene fremsendelse af ledningsoplysninger.

Der vil derfor blive opsat en række kontroller i sammenstillingsfunktionen for at minimere en række mulige fejl, f.eks. manglende fremsendelse af en ledningsforespørgsel til ledningsejerne, eller at der gøres ledningsoplysninger tilgængelige for graveaktøren, selv om der mangler svar fra nogle ledningsejere, som er forespurgt, herunder oplysninger om de manglende svar. Der vil f.eks. kunne opsættes kontroller, der sikrer, at sammenstillingsfunktionen i Ledningsejerregistret ved, at funktionen skal have 7 svar fremsendt fra ledningsejere, hvis der er sendt 7 forespørgsler til ledningsejere. Sammenstillingsfunktionen vil dermed kunne advare en graveaktør, hvis der kun modtages svar fra 5 ud af de 7 ledningsejere, der har fået en forespørgsel.

Energi-, forsynings- og klimaministeren får beføjelse til at sætte bestemmelsen i kraft. Dette vil blive gjort, når den nye funktion er udviklet og kan sættes i drift. Det forventes, at dette vil ske den 1. juli 2019. Funktionen vil derefter kunne modtage vektoriserede ledningsoplysninger fra ledningsejere, sammenstille ledningsoplysningerne og gøre disse tilgængelige for graveaktøren.

Det foreslås endvidere for at udmønte Digitaliseringsstrategien 2016-2020, initiativ 6.3, i, at ledningsejerne skal fremsende de nødvendige ledningsoplysninger snarest muligt og inden for 2 timer på hverdage inden for almindelig arbejdstid. Hverdage omfatter ikke lørdage, grundlovsdag, den 1. maj, den 24. december og den 31. december, og almindelig arbejdstid forstås som tidsrummet mellem 7 og 16. Forespørger en graveaktør om ledningsoplysninger uden for dette tidspunkt, kan ledningsejeren derfor eventuelt nøjes med først at svare den næstkommende hverdag.

Ledningsejerne skal fremsende de nødvendige ledningsoplysninger til Ledningsejerregistret, der sammenstiller ledningsoplysningerne og gør disse tilgængelige for graveaktøren, når alle ledningsoplysningerne er modtaget fra de ledningsejere, der har modtaget graveforespørgslen. For særlige klasser af ledninger, f.eks. ledninger der er så farlige, at de skal påvises, kan ledningsejeren inden 2 timer fremsende en besked om, at ledningerne skal påvises, før gravearbejdet kan påbegyndes, eller oplyse, at ledningsejeren skal være til stede, når der graves i nærheden af ledningen. Gravearbejdet vil i disse tilfælde skulle finde sted efter nærmere aftale mellem graveaktøren og ledningsejeren. Et gyldigt svar inden for 2 timer kan også være, at ledningsejere oplyser, at forespørgslen er udtaget til manuel behandling, fordi ledningsoplysningerne ikke kan udleveres automatisk, f.eks. fordi der er oplysninger, der ikke er tilgængelige. Ledningsejere vil i alle tilfælde kunne fremsende evt. andre oplysninger, der skal med til graveaktøren, i systemet. Disse oplysninger vil blive videreformidlet til graveaktøren.

”Fremsende” skal forstås bredt og kan også være maskine-til-maskine overførsel, f.eks. at ledningsejeren fremsender via den nye funktion i Ledningsejerregistret, som foreslås oprettet i lovforslagets § 1, nr. 16 (lovens § 9 e).

Fristen foreslås nedsat fra 5 hverdage til 2 timer på hverdage inden for tidsrummet 7-16, fordi over 70 % af ledningsoplysningerne i dag fremsendes inden for de første par timer. Dette repræsenterer dog kun ca. 300 ledningsejere ud af ca. 4000. Men mange ledningsejere er i gang med at forberede deres ledningsoplysninger og systemer, så de automatisk kan udlevere ledningsoplysningerne. Fristen på 2 timer fastsættes, fordi det forudsættes, at ledningsejerne kan fremsende ledningsoplysningerne automatisk.

Fristen på 2 timer på hverdage inden for tidsrummet 7-16 vil understøtte, at ledningsoplysninger stilles til rådighed hurtigere for graveaktørerne via den nye funktion i Ledningsejerregistret, som

skal sammenstille ledningsoplysningerne. Dette skal forebygge, at graveaktørerne udfører gravearbejder uden at have fået ledningsoplysningerne. Der har været en stigning i antallet af graveaktører, der graver før eller samme dag, som de anmoder om at få ledningsoplysningerne. Den hurtigere arbejdsgang kan derfor være med til at reducere graveskaderne. Graveaktøren bør dog have indhentet ledningsoplysningerne i god tid forud for gravearbejdet, da ledningsoplysningerne bør anvendes, når graveaktøren anmoder om gravetilladelse hos vejmyndigheden.

Fristen på 2 timer træder i kraft, 3 år efter at funktionen, der skal sammenstille ledningsoplysninger, før de gøres tilgængelige for graveaktøren, er sat i drift. Dette forventes at ske den 1. juli 2019.

Perioden på de 3 år, der forventes at begynde den 1. juli 2019, er fastsat for at give ledningsejerne tid til at indrette deres system til den hurtigere fremsendelse. Derudover hænger den hurtigere fremsendelse af ledningsoplysninger sammen med standardiseringen af ledningsoplysninger, idet standardiseringen er en forudsætning for, at ledningsoplysningerne kan udleveres inden for 2 timer. Ledningsejerne vil også kunne bruge de 3 år til at digitalisere, dvs. vektorisere, deres ledningsoplysninger.

Det forventes, at ledningsejere og graveaktører vil kende kravene til deres systemer og ledningsoplysningerne, mindst 3 år før de skal overholde reglerne. Følgegruppen vil blive inddraget i udarbejdelsen af bekendtgørelsen, hvori kravene fastsættes. Bekendtgørelsen vil blive offentliggjort, men ikke sat i kraft, når den er udfærdiget. Bekendtgørelsen vil blive sat i kraft samtidig med at lovforslagets § 1, nr. 14 og 15 sættes i kraft af energi-, forsynings- og klimaministeren. Det forventes på nuværende tidspunkt, at funktionen til sammenstilling af ledningsoplysninger sættes i drift 1. juli 2019, og at lovens § 1, nr. 14 og 15 sættes i kraft 1. juli 2022.

Ledningsejerne vil, når funktionen til at sammenstille ledningsoplysninger er sat i drift, kunne fremsende deres vektoriserede ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret, men der vil først være krav om, at ledningsejerne skal gøre det, når § 1, nr. 14 sættes i kraft.

2.3. Påvisning af ledninger

2.3.1. Gældende ret

Den gældende regel om påvisning findes i § 8 i lov om registrering af ledningsejere, hvoraf det fremgår, at ledningsejeren skal fremsende de nødvendige ledningsoplysninger til graveaktøren eller indgå aftale med denne om påvisning på stedet. Ledningsejeren har således pligt til at indgå aftale om påvisning, hvis ledningsejeren ikke kan fremskaffe tilstrækkelige ledningsoplysninger til graveaktøren.

Påvisningspligten indebærer, at ledningsejeren skal give oplysninger om ledningers placering, f.eks. ved markering af ledningens placering i graveområdet og om nødvendigt ved frigravning af ledningen. Påvisningspligten gælder for ledningsejere og ikke f.eks. for private grundejere, der har private ledninger liggende på deres private ejendom.

I praksis er påvisningspligten blevet håndhævet på den måde, at graveaktøren kan anmode om påvisning, hvis graveaktøren ikke kan finde ledningerne på baggrund af de ledningsoplysninger, som graveaktøren har modtaget fra ledningsejeren.

2.3.2. Ministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

Efter gældende ret gælder påvisningspligten for ledningsejer. Det fremgår af loven, at ledningsejeren skal indgå aftale med graveaktøren om at påvise ledningen. Der fremgår dog ikke af den gældende lov, hvornår og under hvilke omstændigheder ledningsejeren skal påvise ledningen.

Det foreslås derfor, at der indsættes to pligter omkring påvisning i loven. En pligt til påvisning i forslaget § 1, nr. 14 (lovens § 8, stk. 3), hvorefter ledningsejeren uopfordret skal tilbyde graveaktøren at påvise ledningen. Dette er en videreførelse af gældende ret. Og en pligt for graveaktøren i § 1, nr. 15 (lovens § 9, stk. 2), hvorefter graveaktøren skal anmode om påvisning, hvis graveaktøren ikke kan finde ledningerne på baggrund af ledningsoplysningerne, når graveaktøren graver i graveområdet.

De to regler skal supplere hinanden for at sikre, at både ledningsejeren og graveaktøren har mulighed for at bruge påvisningsmuligheden, hvis ledningsoplysningerne er mangelfulde, eller ledningsejer har behov for at være til stede ved gravearbejdet, f.eks. fordi ledningerne er farlige.

Ledningsejerens påvisningspligt i § 1, nr. 14 (lovens § 8, stk. 3), kan efter omstændighederne klares ved, at de to parter indbyrdes afklarer, hvor i forespørgselsområdet graveaktøren skal grave. De to parter kan sammen vurdere, om det er relevant at skulle påvise ledningen. Hvis graveaktøren f.eks. har forespurgt på et større område, end der skal graves i, behøver ledningsejeren ikke påvise ledningen, hvis graveområdet ikke vil omfatte det område, ledningsejerens ledning er placeret i. Der er ikke fastsat en frist for at påvise i § 1, nr. 14 (lovens § 8, stk. 3), da det må forventes, at påvisningen ligger, før der skal graves, og der derfor ikke er et behov for at fastsætte en frist, modsat i § 1, nr. 15 (lovens § 9, stk. 2), hvor gravearbejdet oftest er påbegyndt på tidspunktet, hvor ledningen ikke kan findes af graveaktøren.

Det foreslås endvidere, at energi-, forsynings- og klimaministeren i § 1, nr. 14 (lovens § 8, stk. 3), får en ny beføjelse til at fastsætte nærmere regler om, at ledningsejeren skal tilbyde graveaktøren påvisning. Det forventes, at det vil blive fastlagt, at påvisning skal tilbydes, når nøjagtigheden af ledningsoplysningerne ligger i den eller de dårligste nøjagtighedsklasser, men nøjagtighedsklasserne vil først blive fastsat i bekendtgørelse, jf. pkt. 2.1.2. Nøjagtighedsklasserne for ledninger kan f.eks. fastsættes til 0-0,5 meter, 0,5-1,0 meter og 1,0-1,5 meter, og ministeren vil herefter kunne fastsætte regler om påvisning, f.eks. hvis standarden for ledningsudlevering falder ind under de dårligste nøjagtighedsklasser.

Af hensyn til graveaktørens udførelse af gravearbejdet fastsættes der en frist i forhold til, hvor hurtigt ledningsejeren skal kunne påvise ledningen i § 1, nr. 15 (lovens § 9, stk. 2). Det foreslås, at ledningsejeren skal påvise ledningen på gravestedet inden for rimelig tid. Påvisning efter § 1, nr. 15 (lovens § 9, stk. 2), vil finde sted, enten lige før gravearbejdet påbegyndes, eller efter at gravearbejdet er påbegyndt, og der er derfor krav om, at ledningsejeren skal rykke ud inden for rimelig tid for at undgå unødigt ventetid på gravestedet. Rimelig tid kan i denne sammenhæng være forskellig frist alt efter, hvor der skal påvises. Det må antages, at "rimelig tid" som det klare udgangspunkt ikke er dage, men derimod højst et døgn. Dette skyldes, at graveaktøren ikke kan vente i dagevis på, at ledningsejeren skal påvise ledningen, fordi graveaktøren ikke kan lade et hul i en vej eller et fortov stå åbent længere end højst nødvendigt. Der vil ofte i en gravetilladelse blive stillet et krav om, at hullet skal lukkes hurtigst muligt.

Men det kan i visse situationer være rimeligt, at graveaktøren skal vente længere, ikke mindst fordi graveaktøren bør anmode om ledningsoplysninger, før der anmodes om gravetilladelse. En

graveaktør bør derfor allerede indhente ledningsoplysninger, inden der anmodes om gravetilladelse, også hvor gravetilladelsen skal indhentes et stykke tid før gravearbejdet påbegyndes.

Der foreslås derfor indsat en ny bestemmelse i § 1, nr. 15 (lovens § 9, stk. 3), som en undtagelse til § 11, stk. 1, i lov om registrering af ledningsejere, hvorefter graveaktøren kan genfremsende sin anmodning om ledningsoplysninger inden for et halvt år fra graveforespørgslens oprettelsesdato og inden for graveperiodens gyldighed uden yderligere beregning. Bestemmelsen kan give graveaktøren incitament til at anmode om ledningsoplysninger, inden der ansøges om gravetilladelse, fordi graveaktøren ikke skal betale for at få de seneste ledningsoplysninger, umiddelbart før graveaktøren påbegynder arbejdet i graveområdet. Graveaktøren vil på den måde få bedre mulighed for at planlægge gravearbejdet og vil få mulighed for at vurdere, om der ud fra de ledningsoplysninger, graveaktøren har fået, skal anmodes om påvisning af en eller flere ledningsejere, hvis der f.eks. er stor usikkerhed om, hvor ledningerne er nedgravet i graveområdet. I sådanne situationer, vil "rimelig tid" strække sig over en længere periode. Den foreslåede § 1, nr. 15 (lovens § 9, stk. 3), skal endvidere afhjælpe graveaktøren i de situationer, hvor ledningsejer har angivet en gyldighedsperiode på ledningsoplysningerne, som er kortere end graveperioden. Graveaktøren vil kunne genfremsende graveanmodningen for at få opdaterede ledningsoplysninger i hele graveperioden.

Bestemmelsen i § 1, nr. 14 (lovens § 8, stk. 3), kan også få indflydelse på vurderingen af rimelig tid, fordi en ledningsejer, som har givet besked om, at der skal aftales en påvisning på grund af mangelfulde oplysninger eller manglende oplysninger, vil have haft tid til at aftale påvisningen med graveaktøren og derfor bør have haft tid til at aftale, at påvisningen sker, før gravearbejdet går i gang.

2.4. Koordinering af gravearbejder og samføring

2.4.1. Gældende ret

De gældende regler om gravetilladelser og koordinering af gravearbejder findes i §§ 73 og 74 i lov nr. 1520 af 27. december 2014 med senere ændringer (vejloven).

Efter vejlovens § 74 har graveaktørerne pligt til at koordinere gravearbejder og kan blive pålagt at dække det dokumenterede tab, som en anden graveaktør eller vejmyndighed har haft, hvis de ikke gør dette.

De gældende regler om samføring (anvendelse af ledig kapacitet i føringsrør) findes i kapitel 2 i lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v.

Efter kapitel 2 i lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 662 af 10. juli 2003, som ændret ved lov nr. 741 af 1. juni 2015, kan ledningsejere anmode om adgang til netoperatørens eksisterende passive fysiske infrastruktur, f.eks. føringsrør. Netoperatøren skal snarest muligt og seneste 2 måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen skriftligt afvise en anmodning, hvis netoperatøren ønsker at afvise anmodningen. Afslag kan ske ud fra objektive, gennemsigtige og forholdsmæssige kriterier, hvoraf § 9 f, stk. 3, har oplystet en række.

2.4.2. Ministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

Det foreslås i § 1, nr. 16 (lovens § 9 c), at der oprettes en funktion i ledningsejerregistret, hvori en graveaktør eller ledningsejer kan annoncere et område, som graveaktøren eller ledningsejeren planlægger at grave i for at opfylde forpligtelsen til at koordinere gravearbejder i vejloven. I dag stiller Ledningsejerregistret en søgning til rådighed for brugerne. Søgningen finder andre aktive graveaktører inden for samme sted og periode. Den nye funktion vil være en tilføjelse til denne funktion. Det foreslås, at det skal være frivilligt at anvende funktionen, da pligten til at koordinere gravearbejde er fastsat i vejlovens § 74. Funktionen foreslås oprettet for at gøre det lettere for graveaktører og ledningsejere at opfylde deres forpligtelse til at koordinere gravearbejder i vejlovens § 74.

En graveaktør eller ledningsejer vil ud over at kunne annoncere et område, som graveaktøren eller ledningsejeren planlægger at grave i, også kunne anvende funktionen til at undersøge, om andre graveaktører eller ledningsejere har oprettet et område, denne planlægger at grave i. Hvis dette er tilfældet kan graveaktøren eller ledningsejeren henvende sig til den anden graveaktør eller ledningsejer, så de kan udnytte samme udgravning. Det forventes, at funktionen vil blive oprettet i tilknytning til Ledningsejerregistrets eksisterende hjemmeside, f.eks. graveinfo.ler.dk.

Den foreslåede bestemmelse vil samtidig være med til at udmønte Digitaliseringsstrategien 2016-2020 om at koordinere gravearbejder for at reducere antallet af graveskader.

Det foreslås i § 1, nr. 16 (lovens § 9 d), at der oprettes en funktion i ledningsejerregistret, hvori der kan oprettes en forespørgsel om ledig kapacitet i føringsrør. Det er frivilligt at anvende funktionen, der foreslås oprettet for at gøre det lettere for ledningsejere at komme i kontakt med hinanden.

For at kunne etablere en søgefunktion er forudsætningen, at der i Ledningsejerregistret tilføjes en ny ledningstype, føringsrør. Føringsrør er rør eller tomrør, hvori der kan føres andre ledninger. Denne type vil kunne anvendes til at føre andre ledninger i, og det skal derfor være muligt for ledningsejere at kunne registrere områder, hvor der er føringsrør af interesse. Dette vil gøre det muligt for andre ledningsejere eller graveaktører at søge på denne type ledninger og dermed komme i kontakt med relevante ledningsejere.

Ledningsejeren skal i overensstemmelse med kapitel 2 i lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v., svare snarest muligt og senest 2 måneder efter datoen fra modtagelsen af forespørgslen på en henvendelse fra en anden ledningsejer, og ledningsejeren kan stille betingelser og vilkår i overensstemmelse med kravene i samme lovs kapitel 2.

Det er oplagt, at muligheden for koordinering af gravearbejde og samføring ligger i Ledningsejerregistret, da det har stor tilknytning til gravearbejde, og registret er landsdækkende. Koordineringsforpligtelsen og udnyttelsen af ledig kapacitet følger imidlertid af vejlovens § 74 og kapitel 2 i lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v., og derfor kan funktionen i Ledningsejerregistret kun blive et tilbud om at benytte muligheden og ikke en pligt.

2.5. Indmelding af ledninger, der ikke ligger, hvor de burde ligge i henhold til udleverede ledningsplaner

2.5.1. Gældende ret

Der er ikke i gældende ret bestemmelser om, at en graveaktør skal give ledningsejeren oplysninger om fejlplacerede ledninger eller mangelfulde ledningsoplysninger. Der er heller ikke bestemmelser om, at graveaktøren skal melde tilbage til ledningsejeren, hvis graveaktøren under gravearbejde rykker ledningsejerens ledninger. Graveaktøren bør dog oplyse ledningsejeren, hvis graveaktøren rykker ledningen f.eks. hvis der skal lægges et større rør ned i jorden, fordi ledningsejerens oplysninger ikke længere vil være korrekte, hvis graveaktøren flytter ledningerne mere end bare nogle få centimeter.

2.5.2. Ministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

Det foreslås, at energi-, forsynings- og klimaministeren i § 1, nr. 16 (lovens § 9 a) får beføjelse til at fastsætte regler om, at graveaktører skal indberette fejl i ledningernes placering, og hvordan indberetningen skal foretages. Ministeren vil kunne fastsætte en bagatelgrænse for indberetningen, f.eks. hvis ledningen kun rykkes et par centimeter. Ministeren får beføjelsen, så følgegruppen kan inddrages i fastsættelsen af reglerne. Dette skal sikre, at ministeren ikke bare fastsætter regler, som ikke kan anvendes i praksis, og som koster aktørerne penge og tid at anvende, uden at aktørerne kan anvende den information, som bliver indmeldt om ledninger, som er fundet et andet sted, end de burde ligge.

Energi-, forsynings- og klimaministeren vil endvidere få beføjelse til at kunne fastsætte en bagatelgrænse. Ledninger, især de såkaldte bløde ledninger, kan hurtigt blive flyttet under en gravning, fordi en efterfølgende graveaktør er nødt til at flytte ledningen lidt for at få plads til andre ledninger, eller fordi graveaktøren ikke kan lægge ledningen ned præcis det sted, ledningen lå. Der bør derfor fastsættes en nedre grænse, sådan at graveaktøren ikke skal indmelde ledninger, hver eneste gang graveaktøren graver.

Formålet med indberetningen er at give ledningsejeren mulighed for, uden selv at frigrave ledningerne, at opdatere deres ledningsoplysninger for derved på sigt at højne kvaliteten af de udleverede ledningsoplysninger.

Det er ikke en pligt for ledningsejere at rette deres ledningsoplysninger ud fra de oplysninger, der indberettes, men det kan ikke udelukkes, at det vil blive anvendt i en senere sag, at det er meldt ind, at ledningen er placeret forkert i forhold til de udleverede ledningsoplysninger, men ledningsejer ikke har opdateret ledningsoplysningerne med disse indberettede oplysninger.

2.6. Indberetning af graveskader

2.6.1. Gældende ret

Der er ikke i gældende ret et krav om, at graveskader skal indberettes til Ledningsejerregistret.

2.6.2. Ministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

Det foreslås i § 1, nr. 16 (lovens § 9 b), at energi-, forsynings- og klimaministeren får beføjelse til at fastsætte regler om, at ledningsejerne og graveaktørerne skal indberette graveskader. Ministeren får endvidere beføjelse til at oprette et indberetningssystem, hvor graveskaderne kan indberettes.

Det er ikke hensigten med indberetningerne, at disse skal anvendes til at placere ansvar for graveskader. I stedet skal indberetningerne anvendes til at kunne forbedre grundlaget for at træffe beslutninger om eventuelle lovændringer eller tiltag rettet mod ledningsejere eller graveaktører, f.eks. vejledninger. Det er derfor ikke forventningen, at indberetningerne til portalen skal være med til at fastlægge ansvaret for graveskader i tilfælde af en retssag.

Indberetning af graveskader vil derimod kunne give bedre oplysninger til statistiske formål. Det vil på sigt kunne give oplysninger om, hvorvidt der bliver flere eller færre skader, og det vil kunne anvendes til at vise, hvorfor skaderne sker.

Det forventes, at energi-, forsynings- og klimaministeren vil oprette et indberetningssystem, der følger graveforespørgslen, så en indberetning af en skade vil blive tilknyttet den graveforespørgsel, skaden er sket i forlængelse af.

Lignende ordninger kendes i dag som ”giv et praj”, hvor borgere kan informere myndigheder om fejl og mangler.

2.7. Gebyrreglerne

2.7.1. Gældende ret

Den gældende bestemmelse i § 11, stk. 1, i lov om registrering af ledningsejere medfører, at der kan tages gebyr til dækning af omkostningerne ved Ledningsejerregistrets administration, drift og vedligeholdelse samt tilsyn i forbindelse med loven. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om, at omkostningerne ved registrets administration, drift og vedligeholdelse betales af brancheorganisationer m.v. Denne beføjelse er ikke blevet anvendt, og det er derfor brugerne, der betaler for registrets administration, drift og vedligeholdelse.

Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om betaling for brugernes adgang til registret. Ministeren har i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere fastsat regler om, at den, der forespørger skal betale et gebyr pr. påbegyndt kvadratmeter. Det er dog fastsat visse undtagelser. Hvis gebyret, der skal betales af en forespørger, samlet udgør under 100 kr. pr. kalenderår, skal der ikke betales gebyr. Der er endvidere fastsat et loft på, hvor meget en forespørger maksimalt kan komme til at betale pr. kalenderår. Dette beløb er i 2017 på 104.000 kr.

2.7.2. Ministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

Det foreslås, at lovens § 1, nr. 18 (lovens § 11, stk. 1), ændres, så energi-, forsynings- og klimaministeren fremover kan tage betaling for adgang til registrets oplysninger om koordinering af gravearbejder og samføring.

Dette foreslås indsat, fordi ledningsejerregistret finansieres af brugerbetaling, og det bør derfor være de aktører og virksomheder, som anvender registrets oplysninger om koordinering af gravearbejder og samføring, som finansierer denne del af registret.

Det foreslås endvidere, at § 1, nr. 18 (lovens § 11, stk. 1), ændres, så der kan opkræves gebyr for videreudvikling af registret. I dag kan der opkræves gebyr for administration, drift og vedligeholdelse. Dette betyder, at registret ikke kan videreudvikles for det gebyr, der opkræves, så det også fremover er attraktivt at anvende for ledningsejere og graveaktører, men at det kun kan udvikles i det omfang, videreudviklingen falder ind under vedligeholdelse. Ændringen skal dermed være med til at sikre, at brugerne er med til at betale for videreudvikling af registret, så dette kan holdes ajour og blive ved med at blive udviklet i overensstemmelse med brugernes ønsker.

»Administration, drift, vedligeholdelse og videreudvikling« skal forstås i bred forstand og dækker over alle aspekter af opgaverne, herunder udvikling, drift, vedligeholdelse, løbende tilpasning og nyudvikling i forbindelse med udskiftning af systemer og tjenester.

Endelig foreslås det, at der i § 1, nr. 18 (lovens § 11, stk. 1), bliver indsat en bestemmelse om, at betaling kan opkræves forud. Bestemmelsen foreslås indsat for at sikre, at brugere af ledningsoplysninger, som har gæld til registret kan opkræves betalingen forud. Dette gøres for at undgå, at der kan konkurreres på ulige vilkår. F.eks. vil en graveaktør, der med vilje oparbejder en gæld til registret, fordi de ikke betaler for at indhente oplysninger om ledningernes placering, kunne underbyde en graveaktør, der betaler gebyret. Den foreslåede bestemmelse kan anvendes over for graveaktører, der undlader at betale for graveforespørgsler, så betaling fremover kan opkræves forud. Det kan f.eks. ske, når en graveaktør har oparbejdet en gæld af en vis størrelse til Ledningsejerregistret. Herved får de pågældende graveaktører først data, når de har betalt for disse. Dette vil betyde, at alle er med til at betale til registrets administration, drift, vedligeholdelse og videreudvikling, så enkelte graveaktører ikke får en uretmæssig konkurrencemæssig fordel, fordi de ikke betaler det gebyr, alle andre graveaktører betaler for at få adgang til data.

Det foreslås endvidere i § 1, nr. 15, stk. 3 (lovens § 9, stk. 3), at der indsættes en undtagelse til gældende ret om, at brugerne af Ledningsejerregistret skal betale for hver forespørgsel. Det foreslås således, at en graveaktør kan genfremsende sin anmodning om ledningsoplysninger inden for et halvt år fra graveforespørgslens oprettelsesdato uden yderligere betaling.

Den foreslåede bestemmelse skal sikre, at en graveaktør kan få opdaterede ledningsoplysninger, hvor graveaktøren f.eks. i første omgang har sendt en graveforespørgsel til planlægning af et større projekt. Graveaktøren kan endvidere have behov for at spørge igen, hvis ledningsoplysningerne har en kort gyldighedsperiode, og graveperioden er længere end ledningsoplysningernes gyldighedsperiode. Som systemet er bygget i dag, må graveaktøren enten spørge igen i Ledningsejerregistret og dermed betale endnu et gebyr for adgang til oplysningerne eller henvende sig direkte til ledningsejeren for at få nye ledningsplaner. For at sikre, at graveaktøren graver på baggrund af de seneste ledningsoplysninger, foreslås det derfor, at graveaktøren kan genfremsende sin graveforespørgsel i en bestemt periode uden at skulle betale for genfremsendelsen.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Videreudviklingen af Ledningsejerregistret finansieres af en bevilling fra Digitaliseringsstrategien 2016-2020 på 17.1 million kr. samt af 3 millioner af Ledningsejerregistrets opsparede gebyrmidler.

De øgede driftsomkostninger, når de nye funktioner i Ledningsejerregistret er sat i drift, vil blive finansieret af en stigning i henholdsvis gebyr og gebyrloftet for brugen af Ledningsejerregistret.

Indtil den 1. januar 2015 var gebyret på 3 øre/m². Den 1. januar 2015 blev gebyret nedsat til 1,5 øre/m², og gebyrloftet lå på 104.000 kr. Gebyret blev pr. 1. januar 2015 nedsat, da gebyret for brugernes adgang til Ledningsejerregistret over en 4-årig periode skal være i balance. Endelig blev gebyret pr. 1. januar 2017 nedsat til 1,1 øre/m². Gebyrloftet er stadig på 104.000 kr.

I forbindelse med idriftsættelse af de nye funktioner i Ledningsejerregistret, kan gebyrsatsen igen blive hævet til 3 øre/m² svarende til det historiske niveau, mens gebyrloftet kan hæves til højst 250.000 kr. De øgede driftsomkostninger forventes at udgøre maksimalt ca. 9 millioner kr. om året. Finansieringen herunder gebyrstigningen blev godkendt i forbindelse med indarbejdelsen af videreudviklingen af Ledningsejerregistret i Digitaliseringsstrategien 2016-2020, som initiativ 6.3.

Eventuelle økonomiske konsekvenser for kommunerne ved at ledningsejere, der ejer ledninger, der tjener til afvanding af en vej, skal registrere sig i Ledningsejerregistret vil blive afklaret gennem forhandling med de berørte myndigheder. Visse statslige ledningsejere kan også have økonomiske omkostninger som følge af lovforslaget.

Det antages, at den nye funktion i Ledningsejerregistret vil begrænse antallet af graveskader med 15 %. Faldet i antallet af graveskader forventes at være en følge af, at ledningsoplysninger gøres tilgængelige for graveaktørerne hurtigere og i et sammenstillet, ensartet, digitaliseret og vektoriseret format. Gevinsten ved færre graveskader og dermed en større forsyningsikkerhed er i rapporten ”Foranalyse for etablering af en digital platform for udveksling af ledningsoplysninger gennem en videreudvikling af LER” udarbejdet af Rambøll beregnet til 2 mio. kr. per år.

De nye funktioner i Ledningsejerregistret vil omfatte koordinering af gravearbejder og samføring. Begge funktioner forventes at bidrage til øget koordinering af gravearbejder og samføring af ledninger. Øget brug af funktionerne forventes også at medføre færre gravearbejder. Dette forventes at betyde mindre skade på vejkapitalen og færre gener for trafikken. Disse gevinster er ikke opgjort.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Forslaget forventes at medføre betydelige byrdelettelser for graveaktører og ledningsejere, som konsekvens af, at ledningsoplysninger fremadrettet vil blive udleveret automatisk og i et ensartet vektoriseret og digitalt format.

Forslaget har positivt afledte konsekvenser for erhvervslivet i form af færre graveskader og øget brug af koordinering af gravearbejder og samføring.

For at kunne levere ledningsoplysninger, der lever op til forslagets krav, vil ledningsejerne have omstillingsomkostninger til opkvalificering og tilpasning af de udleverede ledningsoplysninger.

For at kunne leve op til kravene om automatisk udlevering af ledningsoplysninger, vil nogen ledningsejere have øvrige efterlevelsesomkostninger til softwarelicenser og abonnementer hos tjenesteydere.

De administrative økonomiske konsekvenser er opgjort i en AMVAB-måling udarbejdet af Ernest & Young. De øvrige efterlevelsesomkostninger og de afledte konsekvenser er opgjort på baggrund af rapporten ”Foranalyse for etablering af en digital platform for udveksling af ledningsoplysninger gennem en videreudvikling af LER” udarbejdet af Rambøll, herefter kaldet Rambølls foranalyse. Foranalyse danner baggrund for videreudviklingen af Ledningsejerregistret i initiativ 6.3, som en del af Digitaliseringsstrategien 2016-2020.

Forslaget har følgende økonomiske konsekvenser for erhvervslivet:

- Løbende administrative lettelse på ca. 127 mio. kr. årligt.
- Løbende øvrige efterlevelsesomkostninger på ca. 79 mio. kr. årligt.
- Løbende positive afledte effekter på ca. 31 mio. kr. årligt.
- Omstillingsomkostninger på ca. 122 mio. kr.

I de følgende afsnit redegøres der for de enkelte poster.

Administrative økonomiske omstillingskonsekvenser

Den foreslåede nye funktion i Ledningsejerregistret vil stille krav til, at ledningsejerne leverer deres ledningsoplysninger i digitaliseret og vektoriseret format. Denne omstillingsbyrde er beregnet i AMVAB'en og udgør ca. 122 mio. kr.

Administrative økonomiske løbende konsekvenser

Som følge af de nye funktioner i Ledningsejerregistret vil ledningsoplysninger blive gjort tilgængelige for graveaktørerne hurtigere og i et sammenstillet, ensartet, digitaliseret og vektoriseret format. Det vil spare graveaktørerne for udgifter til administrationstid i forbindelse med planlægning af graveopgaver og projektering. Denne byrdelettelse er beregnet i AMVAB'en og udgør ca. 86 mio. kr. per år.

I dag besvares ca. 25 % af anmodninger om ledningsoplysninger manuelt. Som følge af de nye funktioner i Ledningsejerregistret skal alle ledningsejere udveksle ledningsoplysninger elektronisk. Det vil spare ledningsejerne for udgifter til administrationstid i forbindelse med udlevering af ledningsoplysninger. Denne byrdelettelse er beregnet i AMVAB'en og udgør ca. 30 mio. kr. per år.

Som følge af færre graveskader, vil ledningsejerne og graveaktører bruge mindre administrationstid på at behandle sager om graveskader. Denne byrdelettelse er beregnet i AMVAB'en og udgør ca. 11 mio. kr. per år.

I alt udgør administrative økonomiske løbende konsekvenser en byrdelettelse på ca. 127 mio. kr. per år.

Øvrige efterlevelseseffekter

For at ledningsejerne kan leve op til kravet om at udlevere ledningsoplysninger inden for 2 timer, forventes det, at de vil have udgifter til softwarelicenser og abonnementer hos tjenesteydere. Denne byrde er beregnet i Rambølls foranalyse og er opgjort til ca. 79 mio. kr. per år.

Øvrige efterlevelseseffekter udgør i alt ca. 79 mio. kr. per år.

Afledte konsekvenser

Som nævnt antages at de nye funktioner i Ledningsejerregistret vil reducere antallet af graveskader med 15 %. Gevinsten for erhvervslivet fordeles sig på ledningsejere, graveaktører og forsikringsselskaber. Denne byrdelettelse er beregnet i Rambølls foranalyse og udgør ca. 17 mio. kr. per år.

I forbindelse med graveskader må graveaktøren stoppe arbejdet, indtil skaden er undersøgt og udbedret. Ved færre graveskader forventes udgiften til ventetid at falde. Denne byrdelettelse er beregnet i Rambølls foranalyse og udgør ca. 6 mio. kr. per år.

Det antages at 2,5 % af graveopgaverne i dag gennemføres som koordinerede gravearbejder. Det forventes at dette tal vil stige til 3,5 % som følge af funktionen, der vil gøre det lettere at koordinere gravearbejder. Denne byrdelettelse er beregnet i Rambølls foranalyse og udgør ca. 8 mio. kr. per år.

Ledningsejerregistret vil få udviklet en ny funktion til samføring, der skal bidrage til øget samføring af ledninger. Denne gevinst er ikke opgjort, men forventes at være begrænset.

Afledte konsekvenser udgør i alt ca. 31 mio. kr. per år.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Det forventes ikke, at der er administrative konsekvenser for borgerne.

Løsningen er erhvervsrettet, og borgere har ingen pligter eller rettigheder i loven. Men mange borgere bruger i dag Ledningsejerregistret til at sikre sig mod graveskader i forbindelse med private anlægsarbejder og havearbejde. Den hurtigere svartid vil have en positiv effekt, som formentlig vil give sig udslag i flere private brugere.

6. Miljømæssige konsekvenser

Det forventes, at der vil komme færre graveskader som følge af de nye regler om hurtigere udlevering af sammenstillede ledningsoplysninger, samt muligheden for at koordinere gravearbejder. Dette vil reducere forurening, f.eks. udslip af olie eller gas, og mindske vandspild.

7. Forhold til EU-retten

Lovforslaget har ingen EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer

Et udkast til lovforslaget har i perioden fra 9. juni 2017 og 1. august 2017 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter (Hvis ja, angiv omfanget)	Negative konsekvenser/ merudgifter (hvis ja, angiv omfanget)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	<p>Øget koordinering af gravearbejder vil medføre færre gravearbejder og dermed mindre skade på vejkapitalen, samt mindre gener for trafikken.</p> <p>Øget samføring medfører færre gravearbejder og dermed mindre skade på vejkapitalen, samt mindre gener for trafikken.</p> <p>Færre graveskader medfører færre forsyningssvigt. Værdien af dette er opgjort til ca. 2 mio. kr. per år.</p>	<p>Energi-, Forsynings og Klimaministeriet har omstillingsudgifter til videreudvikling af Ledningsejerregistret, til konsulenttydelser og projektstyring, der udgør 20.100.000 kr.</p> <p>Kommunerne og visse statslige ledningsejere er ledningsejere. For at de kan leve op til kravet, om at udlevere ledningsoplysninger inden for 2 timer, forventes det at de vil have udgifter til softwarelicenser og abonnemeter hos tjenesteydere.</p>
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Som følge af de nye funktioner i Ledningsejerregistret skal alle ledningsejere udlevere ledningsoplysninger	De nye funktioner i Ledningsejerregistret forventes at kræve yderligere årsværk til drift i Energi-, Forsynings og

	<p>elektronisk. Som ledningsejere vil det spare kommunerne for udgifter til administrationstid i forbindelse med udlevering af ledningsoplysninger.</p> <p>Som følge af et reduceret antal graveskader, vil kommunerne som ledningsejere bruge mindre administrationstid på, at behandle sager om graveskader på deres ledninger.</p>	<p>Klimaministeriet, samt yderligere udgifter til drift hos ekstern leverandør. Denne udgift er beregnet til 9.100.000 kr. per år.</p> <p>De nye funktioner i Ledningsejerregistret stiller krav om, at ledningsejerne udleverer deres ledningsoplysninger i digitaliseret og vektoriseret format. Som ledningsejere vil dette medføre en udgift for kommunerne.</p>
<p>Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet</p>	<p>Det antages, at de nye funktioner i Ledningsejerregistret vil reducere antallet af graveskader med 15 %. Gevinsten for erhvervslivet fordeler sig på ledningsejere, graveaktører og forsikringsselskaber. Denne byrdelettelse er beregnet til ca. 17 mio. kr. per år.</p> <p>Det antages, at 2,5 % af graveopgaverne i dag gennemføres som koordineret gravearbejde. Dette forventes at stige til 3,5 % som resultat af den nye funktion i Ledningsejerregistret. Denne byrdelettelse er beregnet til ca. 8 mio. kr. per år.</p> <p>Ledningsejerregistret vil desuden få udviklet en ny funktion til samføring, der skal bidrage til øget samføring af ledninger. Denne gevinst er ikke opgjort, men forventes at være begrænset.</p> <p>I forbindelse med graveskader må graveaktøren stoppe arbejdet, indtil skaden er undersøgt og udbedret. Ved færre graveskader forventes udgiften til ventetid at falde. Denne byrdelettelse er beregnet</p>	<p>For at ledningsejerne kan leve op til kravet om at udlevere ledningsoplysninger inden for 2 timer, forventes det, at de vil have udgifter til softwarelicenser og abonnementer hos tjenesteydere. Denne byrde er beregnet til ca. 79 mio. kr. per år.</p>

	til ca. 6 mio. kr. per år.	
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	<p>Som følge af de nye funktioner i Ledningsejerregistret vil ledningsoplysninger blive gjort tilgængelige for graveaktørerne hurtigere og i et sammenstillet, ensartet, digitaliseret og vektoriseret format. Det vil spare graveaktørerne for udgifter til administrationstid i forbindelse med planlægning af graveopgaver og projektering. Denne byrdelettelse er til ca. 86 mio. kr. per år.</p> <p>Som følge af de nye funktioner i Ledningsejerregistret skal alle ledningsejere udlevere ledningsoplysninger elektronisk. Det vil spare ledningsejerne for udgifter til administrationstid i forbindelse med udlevering af ledningsoplysninger. Denne byrdelettelse er beregnet ca. 30 mio. kr. per år.</p> <p>Som følge af færre graveskader, vil ledningsejerne og graveaktørerne bruge mindre administrationstid på at behandle sager om graveskader. Denne byrdelettelse er beregnet til ca. 11 mio. kr. per år.</p>	De nye funktioner i Ledningsejerregistret stiller krav om, at ledningsejerne leverer deres ledningsoplysninger i digitaliseret og vektoriseret format. Denne omstillingsbyrde er beregnet til ca. 122 mio. kr.
Administrative konsekvenser for borgerne	Det forventes, at flere borgere vil anvende Ledningsejerregistret som følge af den hurtigere svartid.	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Det forventes, at der vil komme færre graveskader som følge af hurtigere udlevering af ledningsoplysninger.	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	
Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligt	JA	NEJ X

telser (sæt X)	
----------------	--

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det foreslås, at titlen »lov om registrering af ledningsejere« ændres til »lov om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret«.

Forslaget er en konsekvens af, at lovens anvendelsesområde udvides til, at udlevering af ledningsoplysninger vil ske gennem Ledningsejerregistret. Formålet med at ændre titlen er at tydeliggøre, at udleveringen af ledningsoplysninger vil ske gennem en ny funktion i Ledningsejerregistret.

Til nr. 2

Efter gældende ret skal entreprenører eller andre forespørge i Ledningsejerregistret. Dette skal lette deres undersøgelser forud for gravearbejder.

Det foreslås, at »entreprenørers« ændres til »graveaktørers«.

Den foreslåede ændring er en konsekvens af, at loven ikke længere anvender begrebet »entreprenører«, men i stedet fremover vil anvende begrebet »graveaktører«. Den tilsigtede ændring vil ikke ændre, hvem der kan forespørge i Ledningsejerregistret. Det vil således stadig være graveaktører eller andre, der har ansvaret for forundersøgelserne, f.eks. entreprenører, der kan indsende en graveforespørgsel til Ledningsejerregistret forud for gravearbejder.

Til nr. 3

Det foreslås, at formålsbestemmelsen ændres, så lovens formål fremover også vil være, at lette ledningsejeres udlevering af ledningsoplysninger til brug for undersøgelser forud for gravearbejder og til gravearbejder og mindske gener for samfundet og lette graveaktørernes gravearbejder.

Formålsbestemmelsen ændres, for at Ledningsejerregistret fremover kan udvides med flere funktioner, der kan være med til yderligere at reducere antallet af skader på ledninger nedgravet i jord eller nedgravet i eller anbragt på havbunden inden for det danske søterritorium.

Ændringen vil således gøre det muligt at udlevere ledningsoplysninger hurtigt og smidigere ved at oprette en funktion i Ledningsejerregistret, der skal sammenstille ledningsoplysningerne, før disse gøres tilgængelige for graveaktører. Endvidere vil ændringen gøre det muligt at understøtte muligheden for at koordinere gravearbejder og samføring.

Til nr. 4 og 5

Den gældende § 3 i lov om registrering af ledningsejere, jf. lovbekendtgørelse nr. 578 af 6. juni 2011, fastsætter lovens anvendelsesområde. Loven gælder for ejere af ledninger, der er nedgravet i jord eller nedgravet i eller anbragt på havbunden inden for det danske søterritorium, såfremt ledningen

- 1) indgår i et kollektivt net,
- 2) fungerer som stikledning eller ledning, der afleder spildevand eller kølevand m.m. til et vandløb, til en sø eller til et havområde, eller
- 3) indgår i et privat brugerdrevet telenet, for hvilket nettets ejer har en årlig indkomst fra personer, som ikke er medejere, der overstiger 50.000 kr. om året.

Det foreslås, at der i § 3, stk. 1, indsættes et nyt nr. 2, hvorefter offentlige myndigheders ledninger bliver omfattet af loven.

Da loven blev vedtaget i 2004 var kommunale, amtslige og statslige ledningsejere omfattet af lovens anvendelsesområde i § 3, stk. 1, nr. 2, om ledninger, der "helt eller delvist er beliggende i offentligt vejareal eller arealer udlagt til privat fællesvej". Dette fremgår af bemærkningerne til forslag om lov om registrering af ledningsejere § 3, nr. 2, at kommunale, amtslige eller statslige ledningsejere, der har ledninger, der fører strøm og signaler til gade- og vejbelysning, trafikstyringsanlæg, P-anlæg, trafikovervågning m.v. er omfattet af lovens anvendelsesområde.

Ved en fejl er denne del faldet ud af loven, da loven blev ændret i 2009, selv om formålet med lovændringen i 2009 ikke var at indskrænke loven til ikke længere at gælde for offentlige myndigheders ledninger, men i stedet at udvide lovens anvendelsesområde til at gælde for endnu flere ledninger.

Det foreslås derfor, at nr. 2 indsættes, så loven igen vil omfatte de ledninger, som loven i 2004 omfattede, og som det hele tiden har været hensigten, at loven skulle omfatte.

Det foreslås endvidere, at der indsættes et ny nr. 3) "er et føringsrør" for at sikre ledningstypen optimalt mod graveskader.

Der gives ikke i dag oplysninger om føringsrør, der er tomme, i Ledningsejerregistret. Dette betyder, at graveaktører kan komme til at grave føringsrør over, når der graves, fordi graveaktøren ikke har nogen oplysninger om, at de er i jorden. Føringsrør kan derved blive beskadiget af gravearbejder, selv om de kan være af interesse både for den ledningsejer, som ejer ledningen, og for andre ledningsejere, som kan være interesseret i at føre deres ledning gennem føringsrøret for at spare etableringsomkostningerne og graveomkostninger ved at skulle lægge nye ledninger i jorden.

Den foreslåede ændring i § 3, stk. 1, nr. 2, der bliver til nr. 4, i lov om registrering af ledningsejere, præciserer, at stikledninger i loven defineres, som den sidst del af et ledningsnet, der forsyner en slutbruger. Med ændringen præciseres begrebet stikledning, så begreber som fælles stikledning ikke længere kan anvendes af ledningsejere.

Til nr. 6

Det foreslås, at § 3, stk. 1, nr. 3, der bliver nr. 5, i lov om registrering af ledningsejere, ophæves, og at der i stedet indsættes et nyt nr. 5) "giver slutbrugeren adgang til digital infrastruktur."

Den foreslåede ændring har til formål at ændre indberetningspligten for mindre antenneanlæg.

Tidligere har mindre, brugerdrevne antenneanlæg været undtaget indberetningspligten, hvis de ikke havde en indtægt fra andre end antenneanlæggets ejere, der overskred 50.000 kr. om året. Siden

loven blev vedtaget i 2004 har denne slags anlæg ændret funktion, og mange anlæg formidler udover TV og radiosignaler også internetforbindelse og telefoni.

Adgang til internettet har stor betydning for både borgere og virksomheder, og det er derfor af stor betydning, at adgangen til internettet opretholdes. Der indføres derfor indberetningspligt for antenneforeninger m.m., som ejer antenneledninger, der giver internetforbindelse. Antenneanlæg uden internetadgang er fortsat fritaget indberetningspligten.

Til nr. 7

Det foreslås, at " eller ledninger, som tjener til afvanding af en vej" i § 3, stk. 2, i lov om registrering af ledningsejere udgår.

Ledninger, som tjener til afvanding og dræning af en vej og andre ledninger til bortledning af nedbør, er vigtige ledninger at have oplysninger om. De bør derfor være omfattet af anvendelsesområdet. Ledningstyperne er især blevet aktuelle i forbindelse med klimahændelser, som f.eks. ekstremregn, og det er derfor specielt i forhold til klimaforandringerne vigtigt at sikre ledningerne mod at blive skadet under gravearbejder.

Til nr. 8

Efter gældende ret i § 4 i lov om registrering af ledningsejere er Forsvarsministeriets, Justitsministeriets og Indenrigs- og sundhedsministeriets ledninger undtaget for indberetningspligt, men kan helt eller delvist blive omfattet af lovens anvendelsesområde efter forhandling med ministerierne.

I den gældende § 4 er indsat nogle offentlige myndigheder, hvis ledninger enten er undtaget fra lovens anvendelsesområde, eller hvis ledninger kan undtages fra lovens anvendelsesområde, eller hvor der kan fastsættes særlige regler for ledningerne. Dette drejer sig først og fremmest om forsvarrets ledninger, der er undtaget fra lovens anvendelsesområde. Derudover kan der fastsættes særlige regler for en række andre ledninger efter forhandling med den myndighed, som har rådighed over ledningen. Dette kan gøres af hensyn til, at der kan knytte sig offentlige beskyttelsesinteresser til disse ledninger.

Det foreslås derfor, at lovens § 4, stk. 3, ændres, så det ikke længere er navngivne ministerier, der nævnes i loven, men i stedet at der står statslige myndigheder. Der kan være andre myndigheder end de i loven på nuværende tidspunkt nævnte statslige myndigheder, som har rådighed over ledninger, hvortil der knytter sig offentlige beskyttelsesinteresser. Der bør derfor være ens vilkår for sådanne ledninger, så der kan fastsættes særlige regler for disse ledninger, eller de evt. kan undtages fra lovens anvendelsesområde, hvis det bliver nødvendigt.

Det foreslås endvidere, at der indsættes et stk. 4, der hvorefter energi-, forsynings- og klimaministeren efter forhandling med selskaber omfattet af lov om jernbaner kan fastsætte regler for selskabernes besvarelse af henvendelser om ledninger, som de pågældende selskaber har rådighed over.

Bestemmelsen kan anvendes til at fastsætte regler om, at selskaberne registrerer interesseområder i det omfang, dette kan lade sig gøre, så graveaktørerne kan komme i dialog med disse om de særlige vilkår, der gælder for graveadgang på selskabernes arealer. Der kan herunder gælde særlige regler om fortrolighed eller særlige beskyttelsesinteresser for de udleverede oplysninger.

Til nr. 9

Det foreslås, at definitionen af "ledning" i § 5, nr. 2, i lov om registrering af ledningsejere ændres, så ledninger også omfatter de dele af ledningsanlæg, som er en betydelig komponent, f.eks. stophaner.

Med ændringen af lovens definition af ledninger indføres begrebet "ledningsanlæg". Dette gøres for at sikre de komponenter på et anlæg, som anses vigtige for ledningsnettets drift og vedligeholdelse, mod beskadigelse under gravearbejdet. Dette kan f.eks. være stophaner eller ventiler på ledninger, der er så vigtige, at de ikke må blive ødelagt under gravearbejdet. Ledningsejere bør derfor også oplyse om ledningsanlæg, når de udleverer ledningsoplysninger.

Til nr. 10

Det foreslås, at § 5, nr. 4, i lov om registrering af ledningsejere ændres, så private, brugerdrevne antenneforeninger nu er omfattet af indberetningspligten når de giver adgang til højhastighedsinternetforbindelse til slutbrugerne. Dette sker for at sikre adgangen til internettet og beskytte disse anlæg mod graveskader, jf. § 1, nr. 6 i lovforslagets specielle bemærkninger.

Ændringen skyldes, at en del privatejede antenneforeninger har udvidet deres forretningsområde til, udover TV- og radiosignal, også at omfatte internetforbindelse og telefoni. Internetforbindelsen anses af vigtighed, ikke alene for kommunikation, men også for erhvervslivet.

Til nr. 11

Med forslaget indføres en række nye definitioner i § 5 i lov om registrering af ledningsejere.

Med forslaget nr. 7 defineres "graveaktør" som enhver, der erhvervsmæssigt udfører gravearbejder eller indhenter ledningsoplysninger til andet formål. Definitionen af graveaktør tydeliggøres for at medtage brugere af Ledningsejerregistret, som indhenter ledningsoplysninger til andet formål end gravearbejde. En del af Ledningsejerregistrets brugere er virksomheder, der bruger ledningsoplysninger til planlægnings- og anlægsarbejder og til anden dokumentation.

Med forslaget nr. 8 defineres "graveområde", som det afgrænsede område, hvor der påtænkes gravning. Graveaktøren kan således ikke nøjes med kun at spørge på en del af det område, der skal graves i.

Årsagen til dette er, at graveaktøren ved kun at spørge på en del af graveområdet kan komme til at mangle ledningsoplysninger, der er vigtige for gravearbejdet.

Med forslaget nr. 9 defineres begrebet "tracé", som en samling af ledninger, placeret f.eks. i et føringsrør eller tæt samlet i en rende.

Med forslaget nr. 10 defineres "koordinering af gravearbejde" som ledningsejers eller graveaktørs undersøgelser af, om flere gravearbejder kan koordineres. Ledningsejerregistret udvides med en funktion, der kan løfte graveaktørernes forpligtelse til at koordinere gravearbejde.

Koordinering af gravearbejde foregår i planlægningsfasen til et gravearbejde og kan således foregå flere måneder før egentlig gravearbejde.

Med forslaget nr. 11 defineres ”samføring” som udnyttelse af andre ledningsejeres føringsrør, så man ved at benytte føringsrør, kan nedbringe omfanget af gravearbejde og dermed sænke risikoen for graveskader og nedbringe mængden af gravegener for det omkringliggende samfund.

Med forslaget nr. 12 defineres ”føringsrør” som rør eller tomme rør, hvori andre ledningsejere kan føre ledninger, jf. forslaget nr. 11.

Til nr. 12

Efter gældende ret skal ledningsejere til Ledningsejerregistret indberette ledningsejerens postadresse samt eventuel elektronisk postadresse og telefon- og faxnummer.

Faxnummer anvendes ikke længere, og al kommunikation foregår i dag pr. mail eller via Ledningsejerregistret.

Det foreslås derfor, at § 7, stk. 1, nr. 2, i lov om registrering af ledningsejere, ændres, så ledningsejere altid skal indberette sin elektroniske postadresse og ikke længere skal indberette sit faxnummer.

Til nr. 13

Efter gældende ret skal ledningsejere opdatere deres indberettede oplysninger, hvis der sker ændringer i faktiske forhold, eller der konstateres fejl i en indberettet oplysning. Ledningsejeren har 14 dage til at foretage en ny indberetning eller opdatere en allerede eksisterende indberetning, således at registrets oplysninger stedse er korrekte.

Det foreslås, at ”inden 14 dage” og ”stedse” i § 7, stk. 2, i lov om registrering af ledningsejere udgår.

Ledningsejeren skal efter den foreslåede § 1, nr. 14 (lovens § 8, stk. 1), fremsende ledningsoplysningerne hurtigst muligt og senest 2 timer efter at forespørgslen er modtaget. Der går derfor ikke ret længe fra, at en forespørgsel er modtaget, til ledningsejeren skal fremsende ledningsoplysningerne.

En frist på 14 dage til at opdatere sine interesseområder og kontaktoplysninger kan betyde, at en ledningsejer ikke modtager forespørgslerne om ledningsoplysninger. Det er grundet den hurtigere pligt til at fremsende ledningsoplysninger derfor nødvendigt at opdatere interesseområder og kontaktoplysninger m.m. hurtigere.

Det foreslås derfor, at de to tidsbetegnelser i lovens § 7, stk. 2, fjernes, og at det i stedet fremover vil være ledningsejernes ansvar løbende at opdatere de oplysninger, der er registreret i registret, så oplysningerne er korrekte.

Til nr. 14

Det foreslås, at § 8 i lov om registrering af ledningsejere affattes på ny.

Den nye bestemmelse vil videreføre gældende ret om, at ledningsejere skal fremsende de nødvendige ledningsoplysninger til graveaktøren eller alternativt kan aftale at påvise ledningen på gravestedet. Det nye i bestemmelsen er fristen for fremsendelse af ledningsoplysninger, og at der

kan stilles krav til, hvilket format ledningsoplysningerne skal fremsendes i, og hvordan de skal fremsendes.

Efter den nye bestemmelses stk. 1 skal ledningsejere fremsende de nødvendige ledningsoplysninger snarest muligt og inden for 2 timer på hverdage inden for almindelig arbejdstid. Hverdage omfatter ikke lørdage, grundlovsdag, den 24. december, den 31. december og den 1. maj, og almindelig arbejdstid forstås som tidsrummet mellem 7 og 16. Uden for almindelig arbejdstid på hverdage er der dermed ikke krav om, at ledningsejere skal kunne fremsende ledningsoplysninger inden for 2 timer. Dette skal sikre, at ledningsejerne også kan vedligeholde deres systemer, eller at der ikke skal kaldes folk på arbejde, hvis systemet går ned om aftenen.

Ledningsejerne skal fremsende de nødvendige ledningsoplysninger til Ledningsejerregistret. For særlige klasser af ledninger, f.eks. ledninger der er så farlige, at de skal påvises, kan ledningsejeren inden 2 timer fremsende en besked om, at ledningerne skal påvises, før gravearbejdet kan påbegyndes, eller oplyse, at ledningsejeren skal være til stede, når der graves i nærheden af ledningen. Gravearbejdet vil i disse tilfælde skulle finde sted efter nærmere aftale mellem graveaktøren og ledningsejeren. Et gyldigt svar inden for 2 timer kan også være, at forespørgslen er udtaget til manuel behandling, fordi ledningsoplysningerne ikke kan udleveres automatisk, f.eks. fordi der er oplysninger, der ikke er tilgængelige. Ledningsejere vil i alle tilfælde kunne fremsende evt. andre oplysninger, der skal med til graveaktøren, i systemet. Disse oplysninger vil blive videreformidlet til graveaktøren.

”Fremsende” skal forstås bredt og kan også være maskine-til-maskine overførsel, f.eks. at ledningsejeren fremsender via den nye funktion i Ledningsejerregistret, som foreslås oprettet i lovforslagets § 1, nr. 16 (lovens § 9 e).

Fristen på 2 timer på hverdage inden for tidsrummet 7-16 vil understøtte, at ledningsoplysninger stilles til rådighed hurtigere for graveaktørerne via den nye funktion i Ledningsejerregistret, som skal sammenstille ledningsoplysningerne. Dette skal forebygge, at graveaktørerne udfører gravearbejder uden at have fået ledningsoplysningerne. Den hurtigere arbejdsgang kan derfor være med til at reducere graveskader. Graveaktøren bør dog have indhentet ledningsoplysningerne i god tid forud for gravearbejdet, da ledningsoplysningerne bør anvendes, når graveaktøren anmoder om gravetilladelse hos vejmyndigheden.

Med forslaget's stk. 2 defineres begrebet ”nødvendige ledningsoplysninger”. Bestemmelsen er en præcisering af gældende ret, idet ledningsejere allerede efter gældende ret skal fremsende de nødvendige ledningsoplysninger, men begrebet er ikke nærmere defineret. Formålet med at definere begrebet er at præcisere forventningerne til kvaliteten af det udleverede ledningsmateriale for at lette planlægningen og gennemførelsen af gravearbejde og dermed medvirke til at nedbringe antallet af graveskader. Det foreslås derfor, at § 17, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 1011 af 25. oktober 2012, som senest er ændret ved bekendtgørelse nr. 1654 af 15. december 2016, om registrering af ledningsejere, flyttes over til loven, således at de nødvendige ledningsoplysninger skal have et indhold og en kvalitet, så de er umiddelbart anvendelige ved gravearbejdet. Derudover foreslås det, at ledningsoplysninger som minimum skal have tilknyttet oplysninger om forsyningsart, om antal ledninger eller tracéer, der er nedlagt i jorden, ledningernes eller tracéernes placering i graveområdet, ledningers fareklasse og oplysningerne om oplysningernes nøjagtighed.

Ledningsejere kan have nedlagt et antal ledninger sammen i et tracé. Disse ledninger er ikke alle opmålt på ledningsniveau, men på tracéniveau. Der bør i sådanne tilfælde oplyses, hvor mange ledninger der ligger i tracéet, og om antallet af ledninger varierer. Det bør endvidere oplyses, hvor bredt tracéet er.

Ved endvidere at stille krav til ledningsejeren om at oplyse ledningsoplysningernes nøjagtighed, f.eks. i hvilken nøjagtighedsklasse ledningen hører til, vil graveaktøren få en række oplysninger, der kan hjælpe graveaktøren til at vurdere, hvor forsigtig graveaktøren skal være, når der graves.

Det foreslåede stk. 4 er ny i forhold til gældende ret og giver energi-, forsynings- og energiministeren beføjelse til at fastsætte nærmere regler om nødvendige ledningsoplysninger omfattet af stk. 2, og hvilke andre oplysninger, end de i stk. 2 nævnte, der skal fremgå af ledningsoplysningerne. Beføjelsen kan anvendes til at udmønte kravene til nødvendige ledningsoplysninger i stk. 2 og fastsætte andre krav til nødvendige ledningsoplysninger. Ministeren vil kunne fastsætte forskellige krav for eksisterende ledninger og nye ledninger.

Beføjelsen vil blive udmøntet, så de nødvendige ledningsoplysninger er oplysninger, der vil være til hjælp for graveaktørerne, men ikke fastsætter unødige krav for ledningsejerne så som krav til nyregistrering. De yderligere krav, som fastsættes, kan f.eks. være at ledningerne skal vises i bestemte farvekoder alt efter, hvilken ledningstype det er, eller at x og y koordinaten skal oplyses for alle ledninger, mens dybden kun skal oplyses for nye ledninger. Derudover vil "oplysningernes nøjagtighed" blive udmøntet nærmere, f.eks. i en nøjagtighedsklasse. Dette kan f.eks. 0-0,5 meter, 0,5-1 meter og 1-1,5 meter. Ved at fastsætte en række nøjagtighedsklasser vil graveaktører have bedre mulighed for at vurdere, om de skal anmode om påvisning på gravestedet. Beføjelsen vil blive udmøntet efter inddragelse af følgegruppen, der er nedsat til at deltage i arbejdet.

Det skal endvidere sikres, at ledningsejer kan medsende supplerende oplysninger, når ledningsoplysningerne udleveres. Det kan være nødvendigt for ledningsejeren at give ekstra oplysninger, f.eks. oplysning om, at ledningsejer skal kontaktes, inden der graves, fordi ledningsejer skal være til stede, når der graves. Der kan være tale om oplysninger om styrede underboringer og profiltegninger m.m., eller ekstra oplysninger, der skal gøre det lettere for graveaktøren at finde ledningerne i graveområdet. Disse oplysninger kan være særdeles vigtige at få med til graveaktøren, selv om de ikke falder ind under begrebet "nødvendige ledningsoplysninger".

Forslagets stk. 3 er en videreførelse af gældende ret og giver ledningsejeren mulighed for at påvise ledningen i graveområdet i stedet for at fremsende ledningsoplysninger. Bestemmelsen kan anvendes, hvis ledningsejeren ikke kan fremsende de nødvendige ledningsoplysninger, fordi ledningsejeren ikke har dem. Ledningsejeren kan f.eks. også påvise, hvis ledningsoplysningerne er mangelfulde, eller ledningsejer har behov for at være til stede ved gravearbejdet, f.eks. fordi ledningerne er farlige.

Påvisning af ledningen kan f.eks. ske ved markering af ledningens placering i graveområdet og om nødvendigt ved frigravning af ledningen. Påvisningspligten gælder for ledningsejere og ikke f.eks. for private grundejere, der har private ledninger liggende på deres private ejendom.

Påvisningspligten kan efter omstændighederne klares ved, at ledningsejer og graveaktør indbyrdes afklarer, hvor i forespørgselsområdet graveaktøren skal grave. De to parter kan sammen vurdere, om det er relevant at påvise ledningen. Hvis graveaktøren f.eks. har forespurgt på et større område,

end der skal graves i, behøver ledningsejeren ikke påvise ledningen, hvis graveområdet ikke vil omfatte det område, ledningsejerens ledning er placeret i.

Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte nærmere regler om, at ledningsejeren skal tilbyde graveaktøren påvisning. Denne bestemmelse er ny i forhold til gældende ret. Det forventes, at det vil blive fastlagt, at påvisning skal tilbydes, når nøjagtigheden af ledningsoplysningerne ligger i den eller de dårligste nøjagtighedsklasser, jf. pkt. 2.1.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Med det foreslåede stk. 5 får energi-, forsynings- og klimaministeren en ny beføjelse til at fastsætte regler om, at ledningsoplysningerne skal udleveres i et bestemt format. Bestemmelsen er en udmøntning af initiativ 6.3 i regeringens, KL's og Danske Regioners Fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2016-2020, der bl.a. skal give et bedre overblik over det nedgravede ledningsnet for at forebygge graveskader.

Da standarder kan ændre sig over tid, udmøntes Digitaliseringsstrategien 2016-2020, initiativ 6.3, med en beføjelse til energi-, forsynings- og klimaministeren for at fremtidssikre, at ministeren i samarbejde med de relevante parter kan fastsætte regler om standardisering og videreudvikling eller ændre standarden, hvis dette bliver nødvendigt, f.eks. hvis brugernes ønsker til standarden ændres. Det forventes, at beføjelsen vil blive anvendt til at fastsætte krav om, at ledningsoplysningerne udveksles i et bestemt standardiseret og vektoriseret format.

Beføjelsen vil blive udmøntet efter inddragelse af følgegruppen, der er nedsat til at deltage i arbejdet. Følgegruppen vil således blive inddraget i fastsættelsen af de krav, der skal stilles til ledningsoplysningerne og til standarden, som ledningsoplysningerne bliver registreret og udvekslet efter.

Energi-, forsynings- og klimaministeren vil sætte § 1, nr. 14 i kraft ved en bekendtgørelse. Dette vil ske, 3 år efter at funktionen, der skal sammenstille vektoriserede ledningsoplysninger, er sat i drift. Dette forventes at ske den 1. juli 2019, og det forventes derfor, at ministeren vil sætte § 1, nr. 14 i kraft den 1. juli 2022.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2. og 2.2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 15

Det foreslås, at den gældende § 9, stk. 1, i lov om registrering af ledningsejere affattes på ny.

Det foreslåede stk. 1 viderefører gældende ret om, at gravearbejdet skal tilrettelægges og udføres under hensyntagen til de modtagne oplysninger. Graveaktøren skal derfor stadig bedømme de modtagne ledningsoplysninger ud fra forholdene i graveområdet, før der graves. Graveaktøren vil ud fra de modtagne ledningsoplysninger skulle bedømme, om der skal anmodes om påvisning, hvis der er forhold på gravestedet eller ved de udleverede ledningsoplysninger, der klart giver grundlag for mistanke om, at ledningsoplysningerne er misvisende.

Det nye i stk. 1 i forhold til gældende ret er, at graveaktøren vil få stillet ledningsoplysningerne til rådighed gennem sammenstillingsfunktionen i Ledningsejerregistret, jf. pkt. 2.2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger. Graveaktøren vil dermed ikke længere selv skulle sortere oplysningerne og finde ud af, hvor ledningsoplysningerne er placeret i forhold til hinanden.

Gældende ret om, at graveaktøren skal tilrettelægge og udføre gravearbejdet under hensyntagen til de modtagne ledningsoplysninger, videreføres. Samtidig indsættes en ny bestemmelse om, at de modtagne ledningsoplysninger skal være tilgængelige på graveområdet. Graveaktøren vil ikke være i stand til at bedømme de modtagne ledningsoplysninger, hvis ikke graveaktøren har disse med ude på gravstedet, og der indsættes derfor et krav om, at ledningsoplysningerne skal være tilgængelige på gravstedet. For at sikre, at der kan fastsættes krav om, at graveaktøren skal have ledningsoplysningerne digitalt med på gravstedet, får energi-, forsynings- og klimaministeren en beføjelse til at fastsætte regler om, at ledningsoplysningerne skal være tilgængelige i et bestemt format. Det er endnu ikke besluttet, hvordan ledningsoplysningerne gøres tilgængelige for graveaktøren af sammenstillingsfunktionen i Ledningsejerregistret. Ministeren får derfor beføjelsen til at fastsætte regler for at sikre, at reglerne hænger sammen med reglerne om, hvordan ledningsoplysningerne gøres tilgængelige for graveaktøren.

Efter stk. 2 skal graveaktøren anmode om påvisning, hvis graveaktøren ikke kan finde ledningerne der, hvor ledningerne skulle være gravet ned i jorden ifølge de modtagne ledningsoplysninger. Bestemmelsen er ny og er indsat for at fastsætte regler om, hvordan påvisning skal håndteres, hvis graveaktøren ikke kan finde ledningen der, hvor ledningen efter de udleverede ledningsoplysninger skulle være.

Påvisningen af ledningen i graveområdet skal ske inden for rimelig tid. Påvisning efter stk. 2 vil finde sted, enten lige før gravearbejdet påbegyndes, eller efter at gravearbejdet er påbegyndt, og ledningsejeren skal derfor påvise inden for rimelig tid, for at undgå unødigt ventetid på gravstedet.

Rimelig tid kan i denne sammenhæng være forskellig frist alt efter, hvor der skal påvises. Det må antages, at "rimelig tid" som det klare udgangspunkt ikke er dage, men derimod højst et døgn. Dette skyldes, at graveaktøren ikke kan vente i dagevis på, at ledningsejeren skal påvise ledningen, fordi graveaktøren ikke kan lade et hul i en vej eller et fortov stå åbent længere end højst nødvendigt. Der vil ofte i en gravetilladelse blive stillet et krav om, at hullet skal lukkes hurtigst muligt. Men det kan i visse situationer være rimeligt, at graveaktøren skal vente længere, ikke mindst fordi graveaktøren bør anmode om ledningsoplysninger, før der anmodes om gravetilladelse.

Det foreslåede stk. 3 er nyt i forhold til gældende ret og er en undtagelse til § 11, stk. 1 i lov om registrering af ledningsejere. Bestemmelsen giver graveaktøren mulighed for at genfremsende sin anmodning om ledningsoplysninger inden for et halvt år fra graveforespørgslens oprettelsesdato og inden for graveperiodens gyldighed uden yderligere beregning.

Den foreslåede bestemmelse skal sikre, at en graveaktør kan få opdaterede ledningsoplysninger, hvor graveaktøren f.eks. i første omgang har sendt en graveforespørgsel til planlægning af et større projekt. Graveaktøren kan endvidere have behov for at spørge igen, hvis ledningsoplysningerne har en kort gyldighedsperiode, og graveperioden er længere end ledningsoplysningernes gyldighedsperiode. Som systemet er bygget i dag, må graveaktøren enten spørge igen i Ledningsejerregistret eller henvende sig direkte til ledningsejeren for nye ledningsplaner. For at sikre, at graveaktøren graver på baggrund af de seneste ledningsoplysninger, foreslås det, at graveaktøren kan genfremsende sin graveforespørgsel i en bestemt periode uden at skulle betale for genfremsendelsen.

Efter det foreslåede stk. 4 kan energi-, forsynings- og klimaministeren fastsætte regler om forespørgselspligten i forbindelse med uopsættelige gravearbejder. Bestemmelsen er ny. Bestemmelsen er indsat, for at der kan fastsættes regler om, at graveaktører ikke skal vente på, at alle ledningsoplysninger er gjort tilgængelige, hvis en pludselig opstået skade på en ledning skal repareres med det formål at forhindre unødigt ressourcspild og forhindre afledte skader. Et uopsætteligt gravearbejde er, når der er akut fare for liv eller betydeligt formuetab, f.eks. hvis en vandledning eller olieledning er gået i stykker, og det fosser ud med vand eller olie.

Beføjelsen kan anvendes til at fastsætte regler om, at en graveaktør kan iværksætte arbejdet, selv om graveaktøren endnu ikke har alle ledningsoplysninger. Graveaktøren vil dermed ikke skulle vente på, at funktionen i Ledningsejerregistret har sammenstillet og gjort alle ledningsoplysningerne tilgængelige, men kan påbegynde det uopsættelige gravearbejde. Graveaktøren vil dog skulle udføre gravearbejdet under hensyntagen til de ledningsoplysninger, som graveaktøren har fået adgang til. Og graveaktøren vil skulle være påpasselig under gravearbejdet og vil være ansvarlig for eventuelle skader, som graveaktøren forårsager.

Energi-, forsynings- og klimaministeren vil sætte § 1, nr. 15, i kraft, 3 år efter at funktionen, der skal sammenstille vektoriserede ledningsoplysninger, er sat i drift. Dette forventes at ske den 1. juli 2019, og det forventes derfor, at ministeren vil sætte § 1, nr. 15 i kraft den 1. juli 2022.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 16 (§§ 9a-9e)

Til § 9 a

Det foreslås, der indføres en ny bestemmelse i loven, der giver energi-, forsynings- og klimaministeren beføjelse til at fastsætte regler om, at graveaktører skal indberette konstaterede fejl i ledningernes placering.

I dag får ledningsejere kun sjældent besked om evt. fejl i de udleverede ledningsoplysninger i forbindelse med gravearbejde. Ved at indberette sådanne konstaterede fejl til Ledningsejerregistret kan andre graveaktører, der efterfølgende skal grave samme sted blive delagtiggjort i disse konstaterede fejl. Fejlbeskeden skal kunne vedhæftes relevant dokumentation så som billeder og relevante indmålte data, hvis graveaktøren har dette.

Når en relevant ledningsejer har set den indmeldte fejl, kan ledningsejer tage ansvar for fejlen og slette meddelelsen. Formålet med indberetningen er at give ledningsejeren mulighed for, uden selv at frigra ve ledningerne, at opdatere deres ledningsoplysninger for derved på sigt at højne kvaliteten af de udleverede ledningsoplysninger.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.5.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 9 b

Det foreslås, at der indføres en ny bestemmelse i loven, hvorefter energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om, at graveaktører og ledningsejere skal indberette graveskader til Ledningsejerregistret.

Formålet med at indføre denne indberetning er at give energi-, forsynings- og klimaministerens mulighed for at måle effekten af de nye tiltag af den nye lov. Data skal anvendes til at måle effekter. Det er ikke hensigten med indberetningerne, at disse skal anvendes til at placere ansvar for graveskader. I stedet skal indberetningerne anvendes til at kunne forbedre grundlaget for at træffe beslutninger om eventuelle lovændringer eller tiltag rettet mod ledningsejere eller graveaktører, f.eks. vejledninger.

Indberetning af graveskader vil kunne give bedre oplysninger til statistiske formål. Det vil på sigt kunne give oplysninger om, hvorvidt der bliver flere eller færre skader, og det vil kunne anvendes til at vise, hvorfor skaderne sker.

Det forventes, at energi-, forsynings- og klimaministerens vil oprette et indberetningssystem, der følger graveforespørgslen, så en indberetning af en skade vil blive tilknyttet den graveforespørgsel, skaden er sket i forlængelse af.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 9 c

Det foreslås, at der implementeres en ny funktion i Ledningsejerregistret, som kan tilbyde en løsning på vejlovens forpligtelse om koordineret gravning, forud for ansøgning om gravetilladelse hos de relevante vejmyndigheder. Løsningens placering i Ledningsejerregistret gør, at løsningen, udover at være landsdækkende, kan tilgås via Ledningsejerregistrets almindelige brugerflade. Aktørerne, der anvender Ledningsejerregistret til at forespørge på ledningsoplysninger, skal også med de begrænsninger, der ligger i vejloven, undersøge muligheden for at koordinere gravearbejdet.

Det er derfor oplagt at give mulighed for at koordinere gravearbejder i Ledningsejerregistret. Visningen af de områder, hvor der søges om koordineret gravning kan vises via Ledningsejerregistrets hjemmeside graveinfo.ler.dk.

Efter det foreslåede stk. 1 kan en ledningsejer eller graveaktør annoncere et område, som ledningsejeren eller graveaktøren planlægger at skulle grave i. Formålet med at annoncere et område er, at ledningsejeren eller graveaktøren dermed kan dokumentere, at vedkommende har forsøgt at koordinere i henhold til vejlovens regler.

Det foreslåede stk. 2 giver en ledningsejer eller graveaktør, der planlægger at grave i et område, mulighed for at forespørge, om der er andre ledningsejere eller graveaktører, der planlægger at grave i samme område, så deres gravearbejder kan koordineres.

Stk. 2 giver muligheden for at forespørge, før ledningsejeren eller graveaktøren selv annoncerer et planlagt område. Bestemmelsen kan anvendes til at bringe ledningsejere sammen med andre ledningsejere eller graveaktører, der planlægger at grave i samme område.

Bestemmelsen vil gøre det muligt at finde og kontakte potentielle ledningsejere, der kan tænkes at ville deltage i koordineringen ud fra Ledningsejerregistrets interesseområder.

Efter det foreslåede stk. 3 kan energi-, forsynings- og klimaministerens fastsætte regler om, hvordan annonceringen skal ske. Bestemmelsen skal sikre, at ministerens kan udmønte bestemmelsen, så det sikres, at det kan anvendes i praksis af ledningsejere og graveaktører.

Energi-, forsynings- og klimaministeren vil i samarbejde med Vejdirektoratet og KL udvikle løsningen sammen, så den tilpasses behovet hos vejmyndighederne.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 9 d

Som ny forsyningsart i Ledningsejerregistret foreslås det, at forsyningsarten føringsrør (tomrør) indføres som ny ledningstype på lige fod med andre ledninger. Denne ledningstype har stor betydning for udrulning af højhastighedsforbindelser og herved sikre hurtigere og billigere forsyning til hele landet.

Efter kapitel 2 i lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v. skal der etableres en mulighed for at søge efter føringsrør til brug for samføring.

Efter det foreslåede stk. 1 kan ledningsejer indberette, at de har føringsrør i et område. Bestemmelsen pålægger ikke en pligt for ledningsejere til at indberette ledig kapacitet, men skal gøre det lettere for ledningsejere at komme i kontakt med hinanden. Bestemmelsen om registrering af føringsrør i Ledningsejerregistret skal således give mulighed for at finde ejere af mulige rør til samføring.

Det foreslåede stk. 2 fastlægger, at en ledningsejer, der planlægger at føre nye ledninger i et område, kan forespørge, om der er ledningsejere, der har føringsrør i området. Bestemmelsens formål er, at ledningsejere kan komme i kontakt med andre ledningsejere og til dem kan fremsende en anmodning om deling af ledig kapacitet i føringsrør.

I lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v. er der fastsat en frist, hvorefter en ejer af infrastruktur skal besvare en forespørgsel besvares hurtigst muligt og senest 2 måneder efter forespørgslen er modtaget, og der skal derfor bygges et system til fremsending af sådanne anmodninger, som alene skal sikre, at parterne kan have en fortsat dialog uden om Ledningsejerregistret. I det foreslåede stk. 3 indsættes der derfor en frist for ledningsejere til at besvare en forespørgsel snarest muligt og senest 2 måneder efter datoen fra modtagelsen af forespørgslen.

Formålet med at samføre i andre ledningsejeres føringsrør er at spare graveudgifterne til etablering af nye ledninger i jorden, og forebygge skader på eksisterende ledninger ved ikke at skulle grave.

Energi-, forsynings- og klimaministeren får i det foreslåede stk. 4 beføjelse til at fastsætte regler om, hvordan indberetning af føringsrør skal ske. Formålet er at sikre, at registret kan anvendes til at etablere kontakt mellem flere ledningsejere.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 9 e

Det foreslås i stk. 1, at der oprettes en ny funktion i ledningsejerregistret.

Den nye funktion vil blive et nyt led i udvekslingen af ledningsoplysninger mellem ledningsejer og graveaktør. Funktionen skal gøre de administrative byrder ved udvekslingen mindre og gøre det lettere at få overblik over ledninger i graveområdet. Funktionen er en del af udmøntningen af Digitaliseringsstrategien 2016-2020, initiativ 6.3, om at etablere en digital platform for udvekslingen af data om nedgravet infrastruktur, der skal effektivisere arbejds gange.

Med det foreslåede stk. 2 bestemmes, at Ledningsejerregistrets sammenstillingsfunktion vil modtage ledningsoplysninger fra ledningsejerne og sammenstille disse, før de sammenstillede ledningsoplysninger gøres tilgængelige for graveaktører eller andre brugere.

”Gøres tilgængelig” skal forstås bredt og kan være, at Ledningsejerregistret fremsender de sammenstillede ledningsoplysninger til graveaktøren, eller at graveaktøren skal hente ledningsoplysningerne hos Ledningsejerregistret efter at have modtaget besked om, at ledningsoplysningerne er tilgængelige.

Det foreslås, at energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om den nye funktion i Ledningsejerregistret, herunder om, hvordan Ledningsejerregistret skal gøre de sammenstillede ledningsoplysninger tilgængelige for graveaktøren. Beføjelsen vil blive udmøntet efter inddragelse af følgegruppen, der også er med i standardiseringsarbejdet.

Sammenstillingsfunktionen hænger sammen med standardiseringen, jf. pkt. 2.1.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger. Sammenstillingen af ledningsoplysningerne i Ledningsejerregistret vil ikke fungere i praksis, medmindre der stilles krav til, hvordan ledningsoplysningerne skal fremsendes, fordi Ledningsejerregistret ikke vil kunne sammenstille ledningsoplysningerne, hvis de er i forskellige formater eller uden målfaste oplysninger.

Den foreslåede sammenstillingsfunktion i Ledningsejerregistret vil gøre det lettere for graveaktørerne at finde ud af, hvor i graveområdet ledninger eller tracéer er placeret. Ledningsejerregistret vil sammenstille ledningsoplysningerne, så det fremmer overblikket over ledninger og tracéer i graveområdet. Herved har graveaktøren ikke længere selv den administrative byrde med sammenstilling af ledningsoplysningerne.

Efter det foreslåede stk. 3 er Ledningsejerregistret ikke ansvarlig for indholdet af de fremsendte ledningsoplysninger. Der er ikke tænkt nogen ændring i gældende ret på dette punkt. Det vil fortsat være ledningsejerens ansvar at sende de nødvendige ledningsoplysninger til Ledningsejerregistret, og ledningsejeren har fortsat ansvaret for, at de udleverede nødvendige ledningsoplysninger er korrekte. Ledningsejerregistret sammenstiller kun de fremsendte ledningsoplysninger og gør de sammenstillede ledningsoplysninger tilgængelige for graveaktøren.

En graveaktør vil derfor fortsat skulle rette henvendelse til ledningsejeren ved skader på ledninger, og ansvaret for graveskaden følger af gældende retspraksis, hvoraf det fremgår, at ledningsejeren er ansvarlig for skader på ledninger, hvis ledningsejeren har udleveret fejlagtige ledningsoplysninger eller slet ikke har udleveret ledningsoplysninger om ledningen, mens graveaktøren er ansvarlig, f.eks. hvis graveaktøren har gravet uden at tage hensyn til de udleverede ledningsoplysninger.

Ledningsejerregistret vil dog efter omstændighederne være ansvarlig for sammenstillingen af ledningsoplysningerne efter dansk rets almindelige ansvarsregler, hvis der sker en fejl under sammenstillingen af ledningsoplysninger. Ledningsejerregistret vil f.eks. være ansvarligt, hvis

ledningsoplysningerne forskubber sig i graveområdet som følge af en systemfejl, som Ledningsejerregistret er ansvarlig for, så de kommer til at ligge forkert i graveområdet i forhold til, hvor ledningsejeren har placeret ledningen i sine ledningsoplysninger.

Ledningsejerregistret vil derimod ikke være ansvarlig for eventuelle skader på ledninger, som skyldes, at graveaktøren graver uden at have modtaget de sammenstillede ledningsoplysninger fra Ledningsejerregistret, f.eks. fordi funktionen til sammenstilling er nede og derfor ikke kan gøre ledningsoplysningerne tilgængelige, når alle ledningsoplysninger er modtaget fra ledningsejerne. Ledningsejerregistret vil heller ikke være ansvarlig for en ledningsejers manglende eller for sene fremsendelse af ledningsoplysninger.

Der vil derfor blive opsat en række kontroller i sammenstillingsfunktionen for at minimere en række mulige fejl, f.eks. manglende fremsendelse af en ledningsforespørgsel til ledningsejerne, eller at der gøres ledningsoplysninger tilgængelige for graveaktøren, selv om der mangler svar fra nogle ledningsejere, som er forespurgt, herunder oplysninger om de manglende svar. Der vil f.eks. kunne opsættes kontroller, der sikrer, at sammenstillingsfunktionen i Ledningsejerregistret ved, at funktionen skal have 7 svar fremsendt fra ledningsejere, hvis der er sendt 7 forespørgsler til ledningsejere. Sammenstillingsfunktionen vil dermed kunne advare en graveaktør, hvis der kun modtages svar fra 5 ud af de 7 ledningsejere, der har fået en forespørgsel..

Efter det foreslåede stk. 4 kan energi-, forsynings- og klimaministeren fastsætte regler om, hvordan Ledningsejerregistret skal gøre de sammenstillede ledningsoplysninger tilgængelige. Ministeren får beføjelsen, så der kan fastsættes regler om, hvordan ledningsoplysningerne gøres tilgængelige, når systemet er blevet udviklet, og det vides, hvordan det vil fungere i praksis. Beføjelsen hænger sammen med standardiseringen af ledningsoplysninger, jf. pkt. 2.1.2. og 2.2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Energi-, forsynings- og klimaministeren vil sætte § 1, nr. 16 (lovens § 9 e) i kraft ved en bekendtgørelse. Dette vil ske, når funktionen, der skal sammenstille vektoriserede ledningsoplysninger, før de gøres tilgængelige for graveaktøren, sættes i drift. Dette forventes at ske den 1. juli 2019. Funktionen vil derefter kunne modtage vektoriserede ledningsoplysninger fra ledningsejere, sammenstille ledningsoplysningerne og gøre disse tilgængelige for graveaktører.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 17

Det foreslås, at henvisningen til ”§ 9, stk. 4”, i § 10, stk. 1, nr. 3, i lov om registrering af ledningsejere ændres til ”§ 9, stk. 7”.

Den foreslåede bestemmelse er en konsekvens af, at der i § 9 indsættes 3 nye stykker. Henvisningen skal derfor ændres.

Til nr. 18

Den gældende § 11, stk. 1, i lov om registrering af ledningsejere medfører, at der kan tages gebyr til dækning af omkostningerne ved Ledningsejerregistrets administration, drift og vedligeholdelse samt tilsyn i forbindelse med loven. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om betaling for brugernes adgang til registret. Ministeren har udmøntet denne beføjelse i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere.

Det foreslås, at lovens § 11, stk. 1, ændres, så energi-, forsynings- og klimaministeren fremover kan tage betaling for adgang til registrets oplysninger om koordinering af gravearbejder og samføring.

Ændringen skyldes, at Ledningsejerregistret finansieres af brugerbetaling, og det bør derfor være de aktører og virksomheder, som anvender registrets oplysninger om koordinering af gravearbejder og samføring, som finansierer denne del af registret.

Endvidere foreslås stk. 1 ændret, så der kan opkræves gebyr for videreudvikling af registret. I dag kan der opkræves gebyr for administration, drift og vedligeholdelse. Dette betyder, at registret ikke kan videreudvikles for gebyrmidlerne, så det også fremover er attraktivt at anvende for ledningsejere og graveaktører, men at det kun kan udvikles i det omfang, en videreudvikling falder ind under vedligeholdelse. Ændringen skal dermed være med til at sikre, at brugerne er med til at betale for videreudvikling af registret, så dette kan holdes ajour og fortsat udvikles i overensstemmelse med brugernes ønsker.

»Administration, drift, vedligeholdelse og videreudvikling« skal forstås i bred forstand og dækker over alle aspekter af opgaverne, herunder udvikling, drift, vedligeholdelse, løbende tilpasning og nyudvikling i forbindelse med udskiftning af systemer og tjenester.

Endelig foreslås der indsat en bestemmelse om, at betaling kan opkræves forud. Bestemmelsen foreslås indsat for at undgå, at der kan konkurreres på ulige vilkår. F.eks. vil en graveaktører, der med vilje oparbejder en gæld til registret, fordi de ikke betaler for at indhente oplysninger om ledningernes placering, kunne underbyde en graveaktør, der betaler gebyret. Den foreslåede bestemmelse vil kunne anvendes over for graveaktører, der undlader at betale for graveforespørgsler, så betaling fremover kan opkræves forud, og graveaktøren først vil få ledningsoplysningerne, når de har betalt for disse.

Formålet er at sikre, at alle er med til at betale til registrets administration, drift, vedligeholdelse og videreudvikling, så enkelte graveaktører ikke får en uretmæssig konkurrencemæssig fordel, fordi de ikke betaler det gebyr, alle andre graveaktører betaler for at få adgang til data.

Det foreslås af hensyn til overskueligheden af ændringerne, at § 11 stk. 1, i lov om registrering af ledningsejere nyaffattes. Gældende ret vil i øvrigt blive videreført, sådan at brugerne stadig vil skulle dække Ledningsejerregistrets administration, drift og vedligeholdelse samt tilsyn i forbindelse med loven, og således, at energi-, forsynings- og klimaministeren vil fastsætte de nærmere bestemmelser om betaling for brugernes adgang til registret i bekendtgørelse.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.7. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Det foreslås i stk. 1, at lovens nr. 2-13 og 17-18 samt lovens §§ 9 a-9 d i lov om registrering af ledningsejere, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 16, træder i kraft den 1. januar 2018.

Som en konsekvens af, at det ikke er hele loven, der skal træde i kraft den 1. januar 2018, foreslås det i stk. 2, at energi-, forsynings- og klimaministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af lovens nr. 1 og 14-15 og lovens § 9 e i lov om registrering af ledningsejere, som affattet ved denne

lovs § 1, nr. 16. Ministeren kan herunder fastsætte, at forskellige dele af loven træder i kraft på forskellige tidspunkter.

Formålet med at give energi-, forsynings- og klimaministeren beføjelse til at sætte disse bestemmelser i kraft på et senere tidspunkt, er at give mulighed for, at den funktion, der skal udvikles, for at vektoriserede ledningsoplysninger kan udleveres gennem Ledningsejerregistret, kan blive udviklet, og at der kan fastsættes regler om de standardiserede ledningsoplysninger. Dette vil give ministeren og ledningsejere og graveaktører tid til at udvikle de systemer, der er nødvendige for, at ledningsoplysninger kan udleveres digitalt.

Det forventes som konsekvens af, at loven foreslås sat i kraft i etaper, at lovens § 1, nr. 1 og lovens § 9 e i lov om registrering af ledningsejere, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 16, vil blive sat i kraft, når sammenstillingsfunktionen i Ledningsejerregistret sættes i drift. Dette forventes at ske den 1. juli 2019. Formålet vil være at sikre, at Ledningsejerregistret fra dette tidspunkt vil kunne sammenstille vektoriserede ledningsoplysninger, som registret modtager fra ledningsejerne. Lovens titel vil samtidig på dette tidspunkt blive ændret for at afspejle, at vektoriserede ledningsoplysninger fra dette tidspunkt vil kunne udleveres gennem Ledningsejerregistret. Ledningsejerne vil dog ikke på dette tidspunkt være forpligtet til at fremsende deres vektoriserede ledningsoplysninger via Ledningsejerregistret. Dette vil først ske, når lovens § 1, nr. 14 og 15 træder i kraft.

Det forventes, at § 1, nr. 14 og 15 vil blive sat i kraft, 3 år efter at sammenstillingsfunktionen i Ledningsejerregistret er blevet sat i drift. Dette vil give ledningsejerne tid til at omstille deres systemer til den nye funktion i Ledningsejerregistret. Ledningsejerne vil dermed få 3 år til at standardisere og vektorisere deres ledningsoplysninger i henhold til kravene fastsat i § 1, nr. 14. Lovens § 1, nr. 14 og 15 forventes at blive sat i kraft 1. juli 2022.

Til § 3

For ledninger, der er nedgravet i jorden eller er nedgravet i eller anbragt på havbunden inden for søterritoriet, inden forslagens § 1, nr. 14 (lovens § 8) træder i kraft, kan der for ledningsejeren være hel del arbejde forbundet med at skulle efterleve kravene, der er fastsat i medfør af § 1, nr. 14, stk. 4 (lovens § 8, stk. 4). Dette skyldes, at ledningsejere ikke i alle tilfælde vil have alle de oplysninger, der er nødvendige ledningsoplysninger.

Det foreslås derfor i stk. 1, at ledningsejere for så vidt angår ledninger, der er gravet ned i jorden eller er nedgravet i eller anbragt på havbunden inden for søterritoriet, når forslagens § 1, nr. 14 træder i kraft, skal opfylde kravene til nødvendige ledningsoplysninger fastsat i medfør af § 8, stk. 4, i lov om registrering af ledningsejere, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 14, i det omfang ledningsejer har oplysningerne. Ledningsejeren skal ikke indhente nye oplysninger eller grave ledningerne op for at opfylde kravene. Ledningsejeren vil derfor, hvor ledningsejeren har oplysninger om ledninger i tracé eller føringsrør og ikke antallet af ledninger, kunne oplyse, at der f.eks. er 3 tracéer i graveområdet og skal udlevere eventuelle andre ledningsoplysninger, som ledningsejeren har om ledningerne/tracéerne. Der vil derfor blive indsat mulighed for, at ledningsejer i de felter, der skal udfyldes, kan svare, at ledningsejer ikke har registreret disse oplysninger.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende ret

Gældende formulering	Lovforslaget
<p>Lov om registrering af ledningsejere</p> <p>§ 1. Loven har til formål gennem etablering af et ledningsejerregister at reducere antallet af skader på ledninger nedgravet i jord eller nedgravet i eller anbragt på havbunden inden for det danske søterritorium med henblik på at</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) lette entreprenørers og andres undersøgelser forud for gravearbejder i jorden eller i havbunden inden for det danske søterritorium, 2) reducere de samlede omkostninger som følge af skader og 3) bidrage til en forbedret forsyningssikkerhed. <p>§ 3. Loven gælder for ejere af ledninger nedgravet i jord og for ejere af ledninger nedgravet i eller anbragt på havbunden inden for det danske søterritorium, jf. dog stk. 2 og 3 samt § 4, såfremt ledningen</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) indgår i et kollektivt net, jf. § 5, nr. 1, 	<p style="text-align: center;">§ 1</p> <p>I lov om registrering af ledningsejere, jf. lovebkendtgørelse nr. 578 af 6. juni 2011, foretages følgende ændringer:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lovens titel affattes således: »Lov om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret«. 2. I § 1, nr. 1, ændres »entreprenørers« til: »graveaktørers«. 3. I § 1 indsættes efter nr. 1 som nyt nummer: »2) lette ledningsejeres udlevering af ledningsoplysninger til brug for undersøgelser forud for gravearbejder og til gravearbejder, 3) mindske gener for samfundet og lette graveaktørernes gravearbejder,«. <p>Nr. 2 og 3 bliver herefter nr. 4 og 5.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. I § 3, stk. 1, indsættes efter nr. 1 som nyt nummer: »2) er en offentlig myndigheds ledning, 3) er et føringsrør, jf. § 5, nr. 12,«. <p>Nr. 2 og 3 bliver herefter nr. 4 og 5.</p>

<p>2) fungerer som stikledning eller ledning, der afleder spildevand eller kølevand m.m. til et vandløb, til en sø eller til et havområde, eller</p> <p>3) indgår i et privat, brugerdrevet telenet, jf. § 5, nr. 4, for hvilket nettets ejer har en årlig indkomst fra personer, som ikke er medejere, der overstiger 50.000 kr. om året.</p> <p>Stk. 2. Som ledninger i henhold til stk. 1 medregnes ikke drænledninger eller ledninger, som tjener til afvanding af en vej.</p> <p>§ 4. - - -</p> <p>Stk. 3. Økonomi- og erhvervsministeren kan efter forhandling med indenrigs- og sundhedsministeren og justitsministeren fastsætte særlige regler for registrering af ledningsejeroplysninger om ledninger og ejendomme, som de pågældende ministerier har rådighed over.</p> <p>§ 5. I denne lov forstås ved:</p> <p>2) Ledning: Kabler og rør nedgravet i jord eller nedgravet i eller anbragt på havbunden, som har til formål at transportere kommunikation, data, signaler eller energi af enhver art samt faste, flydende eller luftformige stoffer af enhver art.</p> <p>4) Privat, brugerdrevet telenet: Et distributionsnet, der tjener til elektronisk overførsel af telekommunikation, data eller radio/tv-signaler til de tilsluttede ejere, uden at der består pligt til at tilslutte andre brugere.</p> <p>6) Ledningsejer: Den, der ejer en ledning omfattet af nr. 2.</p>	<p>5. I § 3, stk. 1, nr. 2, der bliver nr. 4, indsættes efter »stikledning«: », som forsyner en slutbruger.«.</p> <p>6. § 3, stk. 1, nr. 3, der bliver nr. 5, ophæves, og i stedet indsættes: »4) giver slutbrugereren adgang til digital infrastruktur, jf. § 5, nr. 4.«</p> <p>7. I § 3, stk. 2, udgår »eller ledninger, som tjener til afvanding af en vej«.</p> <p>8. § 4, stk. 3, ophæves og i stedet indsættes: »Stk. 3. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan efter forhandling med andre statslige myndigheder end det i stk. 2 nævnte ministerium, fastsætte regler for registrering af ledningsejeroplysninger om ledninger, som de pågældende statslige myndigheder har rådighed over, når der knytter sig offentlige beskyttelseshensyn til ledningen. Stk. 4. Ministeren kan efter forhandling med selskaber omfattet af lov om jernbaner fastsætte regler for selskabernes besvarelse af henvendelser om ledninger, som de pågældende selskaber har rådighed over.«</p> <p>9. I § 5, nr. 2, indsættes efter »enhver art.«: »Til ledninger regnes de dele af ledningsanlæg, som er en betydelig komponent.«</p> <p>10. § 5, nr. 4, ophæves, og i stedet indsættes: »4) Digital infrastruktur: Privatejet infrastruktur, der leverer højhastighedsinternetforbindelse til slutbrugere.«</p> <p>11. I § 5 indsættes efter »6) Ledningsejer: Den, der ejer en ledning omfattet af nr. 2.«: »7) Graveaktør: Enhver, der erhvervsmæssigt udfører gravearbejder eller indhenter ledningsoplysninger til andet formål. 8) Graveområdet: Det område, der skal graves</p>
---	---

<p>§ 7. Der skal til ledningsejerregistret indberettes oplysninger om</p> <p>2) ledningsejeren postadresse samt eventuelt elektroniske postadresse og telefon- og telefaxnummer,</p> <p>Stk. 2. Såfremt der sker ændringer i de faktiske forhold eller konstateres fejl i en indberettet oplysning, har den pågældende ledningsejer pligt til inden 14 dage at foretage en ny indberetning, således at registrets oplysninger stedse er korrekte.</p> <p>§ 8. Enhver af loven omfattet ledningsejer, som modtager forespørgsel om ledningsoplysninger, skal snarest muligt og senest 5 hverdage, efter at forespørgslen er modtaget, fremsende de nødvendige ledningsoplysninger til forespørgeren eller indgå aftale med denne om påvisning på stedet. Lørdage, grundlovsdag, den 24. december og 31. december anses ikke for hverdage ved beregning af fristen. Økonomi- og erhvervsministeren kan fastsætte nærmere regler om ledningsejeres fremsendelse af ledningsoplysninger, herunder hvilke oplysninger der skal fremgå af det fremsendte materiale.</p>	<p>inden for.</p> <p>9) Tracé: Et føringsrør, hvori der ligger et antal ledninger, eller en samling af ledninger i et afgrænset område.</p> <p>10) Koordinering af gravearbejde: Ledningsejers eller graveaktørs undersøgelse af, om flere gravearbejder kan koordineres.</p> <p>11) Samføring: Udnyttelse af andre ledningsejeres føringsrør.</p> <p>12) Føringsrør: Rør eller tomrør, hvori der kan føres andre ledninger.«</p> <p>12. § 7, stk. 1, nr. 2, ophæves og i stedet indsættes: »2) ledningsejerens adresse, elektroniske postadresse og telefonnummer,«.</p> <p>13. I § 7, stk. 2, udgår »inden 14 dage« og »stedse«.</p> <p>14. § 8 affattes således: »§ 8. Enhver af loven omfattet ledningsejer, som modtager en anmodning om ledningsoplysninger på en hverdag inden for almindelig arbejdstid, skal snarest muligt og inden for 2 timer, efter forespørgslen er modtaget, fremsende de nødvendige ledningsoplysninger til Ledningsejerregistret. Lørdage, grundlovsdag, den 24. december, den 31. december og 1. maj anses ikke for hverdage. Almindelig arbejdstid er mellem kl. 7 og 16 på hverdage.</p> <p>Stk. 2. De nødvendige ledningsoplysninger skal have et indhold og en kvalitet, så de er umiddelbart anvendelige ved gravearbejdet, herunder oplysninger om forsyningsart, antal ledninger eller tracéer, der er gravet ned i jorden, ledningers eller tracéer placering i graveområdet, ledningers fareklasse og oplysningernes nøjagtighed.</p> <p>Stk. 3. Ledningsejer kan som alternativ til at fremsende de nødvendige ledningsoplysninger indgå aftale med graveaktøren om påvisning på stedet. Energi-, forsynings- og klimaministeren</p>
---	--

<p>§ 9. Enhver, der erhvervsmæssigt udfører gravearbejder, skal indhente oplysninger fra ledningsejerregistret om, hvilke ledningsejere der ejer ledninger i graveområdet. De nødvendige ledningsoplysninger skal være indhentet, inden gravearbejdet påbegyndes, og gravearbejdet skal tilrettelægges og udføres under hensyntagen til de indhentede oplysninger.</p>	<p>kan fastsætte nærmere regler om, at påvisning skal tilbydes.</p> <p>Stk. 4. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte nærmere regler om nødvendige ledningsoplysninger omfattet af stk. 2, og hvilke andre oplysninger end de i stk. 2 nævnte der skal fremgå af ledningsoplysningerne.</p> <p>Stk. 5. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om ledningsejeres fremsendelse af ledningsoplysninger, herunder at ledningsoplysningerne skal udleveres i et bestemt digitalt format.«</p> <p>15. § 9, stk. 1, ophæves, og i stedet indsættes: »Graveaktøren skal indhente oplysninger fra Ledningsejerregistret om, hvilke ledninger der findes i hele graveområdet. Når Ledningsejerregistret har modtaget samtlige ledningsoplysninger fra ledningsejerne, jf. § 8, stk. 1, gøres disse straks tilgængelige for graveaktøren. De nødvendige ledningsoplysninger skal være gjort tilgængelige for graveaktøren, inden gravearbejdet påbegyndes. Gravearbejdet skal tilrettelægges og udføres under hensyntagen til de modtagne oplysninger. De modtagne ledningsoplysninger skal være tilgængelige på graveområdet. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om, at ledningsoplysningerne skal være tilgængelige på gravestedet i et bestemt format.</p> <p>Stk. 2. Kan graveaktøren ikke finde ledningerne der, hvor ledningerne skulle være gravet ned i jorden ifølge de modtagne ledningsoplysninger, kan graveaktøren rette henvendelse til ledningsejeren om påvisning. Påvisning skal ske inden for rimelig tid. Hvis ledningerne i det væsentlige ligger i jorden, således som oplyst til ledningsejerregistret eller i øvrigt, afholder graveaktøren udgifterne til påvisningen.</p> <p>Stk. 3. Graveaktøren kan genfremsende den oprindelige anmodning om ledningsoplysninger for et bestemt graveområde inden for et halvt år fra graveforespørgslens oprettelsesdato og inden for graveperiodens gyldighed uden yderligere beregning.</p>
--	---

<p>Stk. 2. Økonomi- og erhvervsministeren kan fastsætte regler om fritagelse for forespørgselspligten i henhold til stk. 1.</p> <p>Stk. 3. enhver, der graver på arealer uden for veje, der ejes af graveaktøren selv, er fritaget fra at forespørge i ledningsejerregistret, når denne som ejer i forvejen har kendskab til ledningernes placering.</p> <p>Stk. 4. Virksomheder eller privatpersoner kan foretage den i stk. 1 nævnte forespørgsel i forbindelse med et gravearbejde eller til brug for ethvert andet lovligt øjemed.</p> <p>Stk. 5. Enhver, der til brug for et gravearbejde forespørger på ledningsejeroplysninger, jf. stk. 1, skal forud for forespørgslen identificere sig og give oplysninger om gravearbejdet, herunder om den påtænkte geografiske udstrækning og graveperiode. Økonomi- og erhvervsministeren fastsætter nærmere regler herom.</p> <p>Stk. 6. Enhver, der forespørger på ledningsejerregistret, modtager kvittering for forespørgslen.</p>	<p>Stk. 4. Ministeren kan fastsætte regler om forespørgselspligten i forbindelse med uopsætteligt gravearbejde.«</p> <p>Stk. 2-6 bliver herefter stk. 5-9.</p> <p>16. Efter § 9 indsættes før kapitel 4:</p> <p>»§ 9 a. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om indberetning af fejl i ledningernes placering, og hvordan indberetningen skal foretages. Ministeren kan fastsætte en bagatelgrænse for indberetningen.</p> <p>§ 9 b. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om indberetning af graveskader. Ministeren kan endvidere etablere et indberetningssystem, hvor graveskader kan indberettes.</p> <p style="text-align: center;">Kapitel 3 a</p> <p style="text-align: center;">Koordinering af gravearbejder og samføring</p> <p>§ 9 c. En ledningsejer eller graveaktør kan i ledningsejerregistret annoncere et område, som ledningsejeren eller graveaktøren planlægger at skulle grave i.</p>
--	---

	<p>Stk. 2. En ledningsejer eller graveaktør, der planlægger at grave i et område, kan forespørge i ledningsejerregistret, om der er andre ledningsejere eller graveaktører, der planlægger at grave i samme område, så deres gravearbejder kan koordineres.</p> <p>Stk. 3. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om, hvordan annonceringen skal ske.</p> <p>§ 9 d. En ledningsejer kan indberette, at de har føringsrør i et område.</p> <p>Stk. 2. En ledningsejer, der planlægger at føre nye ledninger i et område, kan forespørge, om der er ledningsejere, der har føringsrør i området.</p> <p>Stk. 3. Ledningsejeren skal svare på en forespørgsel snarest muligt og senest 2 måneder efter datoen fra modtagelsen af forespørgslen.</p> <p>Stk. 4. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om, hvordan indberetning af føringsrør skal ske.</p> <p style="text-align: center;">Kapitel 3 b</p> <p style="text-align: center;">Sammenstilling og videreformidling af ledningsoplysninger</p> <p>§ 9 e. Sammenstillingen af ledningsoplysninger er en funktion i Ledningsejerregistret.</p> <p>Stk. 2. Ledningsejerregistret modtager og sammenstiller ledningsoplysningerne og gør de sammenstillede ledningsoplysninger tilgængelige for graveaktører og andre brugere.</p> <p>Stk. 3. Ledningsejerregistret er ikke ansvarlig for de ledningsoplysninger, som fremsendes til Ledningsejerregistret, og graveaktøren kan ikke gøre krav gældende mod Ledningsejerregistret for fejl i ledningsoplysningerne. Ledningsejerregistret er dog ansvarlig for fejl i sammenstillingen af ledningsoplysninger efter dansk rets almindelige ansvarsregler.</p> <p>Stk. 4. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan Ledningsejerregistret skal gøre de sammenstillede ledningsoplysninger tilgængelige.«</p>
--	---

<p>§ 10. Økonomi- og erhvervsministeren fører tilsyn med registret og fastsætter de nærmere regler om</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) --- 2) --- 3) Videregivelsen af registrets oplysninger til andre end de i § 9, stk. 1 og 4, nævnte brugere samt oplysningernes anvendelse, opbevaring og sletning og 4) --- <p>§ 11. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om betaling for brugerens adgang til Ledningsejerregistret, herunder til dækning af omkostningerne ved registrets administration, drift og vedligeholdelse samt tilsyn i forbindelse med loven. Der kan herunder fastsættes regler om, at omkostningerne ved registrets administration, drift og vedligeholdelse betales af brancheorganisationer m.v.</p>	<p>17. I § 10, stk. 1, nr. 3, ændres »§ 9, stk. 1 og 4« til: »§ 9, stk. 1 og 7«.</p> <p>18. § 11, stk. 1, affattes således: »Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om betaling for brugerens adgang til Ledningsejerregistret eller til registrets oplysninger om koordinering af gravearbejde og samføring, herunder til dækning af omkostningerne ved registrets administration, drift, vedligeholdelse og videreudvikling samt tilsyn i forbindelse med loven. Der kan herunder fastsættes regler om, at omkostningerne ved registrets administration, drift, vedligeholdelse og videreudvikling betales af brancheorganisationer m.v. Betaling kan opkræves forud.«</p>
---	--